

Baggrundsnotater og analyser

Indhold	Side
1. Kapacitetsanalyse skole, SFO og dagtilbud	1-17
2. Kapacitetsanalyse plejeboliger	18-25
3. Befolknings- og elevprognose	26-32
4. Definition af serviceudgifter i 2019	33
5. Ejendomsanalyse	34-76

KAPACITETSANALYSE 2018

Indhold:

0. Kapacitetsanalyse – indledning
1. Konklusion og opmærksomhedsområder
2. Dagtilbudsområdet
3. Skoleområdet
4. Ældreområdet

0. Kapacitetsanalyse 2018 - indledning

Denne analyse søger at afdække betydningen af den demografiske udvikling for kommunens drift og fremtidige kapacitet på de store serviceområder. Med udgangspunkt i den seneste befolkningsprognose pr. januar 2018, som er inklusiv udbygning af Vierdiget, gives en overordnet status på den forventede demografiske udvikling og kapacitet for de kommende 10 år. Analysen er kortlagt indenfor dagtilbuds-, skole-, og ældreområdet.

Grundlaget for kapacitetsanalysen er befolkningsprognose for 2018, som er blevet godkendt af økonomiudvalget den 19.4.2018.

1. Konklusion og opmærksomhedsområder

I afsnittet opsummeres på analysens konklusioner og opmærksomhedspunkter fordelt på områderne.

1.1 Konklusion dagtilbudsområdet

Konklusionerne på dagtilbudsområdet er foretaget i forhold til kapaciteten afgivet i administrationsgrundlaget, da dette er det primære styringsparameter der anvendes i den daglige styring af området. Desuden er det under forudsætning af, at kapaciteten i kommunens private institution, Eventyrhuset, fastholdes.

På dagtilbudsområdet er der særskilte konklusioner for de 0-2 årige og de 3-5 årige. For de 0-2 årige er der i hele perioden ledig kapacitet på mellem 8 og 17 børn i forhold til administrationsgrundlaget på 570 børn. Udsving af mindre størrelse kunne imødekommes fx ved regulering af dagplejen.

For de 3-5 årige er der ledig kapacitet i hele prognoseperioden på mellem 55 og 74 børn, svarende til en gennemsnitlig størrelse børnehave.

Der tegner sig det samme billede som i prognosen for 2017, nemlig at der i hele perioden vil være ledig kapacitet på 3-5 års området.

Der kan indenfor et givent år være udsving i forhold til antallet af indskrevne børn fordelt på de enkelte måneder i året. Institutionerne har flere børn i månederne op til 1. maj, hvor der er overgang fra børnehave til SFO.

0-2 årige 2018

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0-2 årige	17	12	12	8	8	8	8	8	8	8	8

Skala: Grøn = Ledig kapacitet ned til 3 børn, Gul = Mellem 3 børn i ledig kapacitet og 3 børn i overbelægning, Rød = Overbelægning mere end 3 børn

3-5 årige 2018

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
3-5 årige	55	63	64	74	67	70	66	67	67	67	66

Skala: Grøn = Ledig kapacitet ned til 3 børn, Gul = Mellem 3 børn i ledig kapacitet og 3 børn i overbelægning, Rød = Overbelægning mere end 3 børn

I beregningen indgår kommunens private institution Eventyrhuset. Kommunen er uden indflydelse på institutionens kapacitet, hvis denne fra institutionens side fx ønskes nedreguleret. Hvis institutionen på et tidspunkt skulle lukke, er kommunen forpligtet til at kunne tilbyde pasning til de berørte børn indenfor 3 måneder. Det svarer til 40 vuggestuebørn og 60 børnehavebørn

1.2 Konklusion skoleområdet

Skolerne i Dragør har i alt 8 spor. Der har tidligere været anvendt en generel grænse på 28 elever i hver klasse. Fra skoleåret 2018/19 vil der gradvist blive implementeret en grænse på 24 elever i hver nye 0. klasse. Derudover er der 3 skoler fra det nye skoleår, i stedet for de tidligere to skoler. Antallet af spor er dog uændret. Grænsen på 24 elever påvirker i forskellig grad de enkelte skoler.

Dragør skole vil ifølge prognosen opleve en mangel på pladser allerede fra det nye skoleår. Den seneste skoleindskrivning viser dog at der ikke har været den helt samme tilflytning af børn som forventet, så den manglende kapacitet vil ikke vise sig fra det kommende skoleår. I de efterfølgende år vil der dog være mangel på pladser på Dragør skole, som vil sprede sig til de øvrige årgange efterhånden som grænsen på 24 elever implementeres på de øvrige klassetrin. Dog forventes det at kapacitetsproblemerne vil være mindre på de ældre årgange.

På Nordstrandskolen vil der kunne opstå mindre kapacitetsproblemer i de ældre klasser i slutningen af prognoseperioden, mens St. Magleby skole ikke vil opleve kapacitetsproblemer.

Hvis man anskuer kommunen under et, er der samlet ikke kapacitetsproblemer på kommunens skoler, hvilket dog forudsætter at distriktsgrænserne er fleksible.

I nedenstående tabeller er det angivet med grøn farve, hvor der ikke er kapacitetsproblemer, gult hvor der er mindre udfordringer med kapaciteten (1-3 klasser på årgangen med mangel på kapacitet) og endelig rødt signal med mere end 3 klasser, hvor der er mangel kapacitet. Årstallet angiver skoleårets begyndelse. I parentes () er angivet, antal klasser med kapacitetsproblemer på den enkelte årgang. Grøn farve signalerer ingen kapacitetsproblemer, og der er der ikke angivet et tal i parentes.

Forklaring til farverne:

Ingen kapacitetsproblemer	2018
Mindre udfordring ved kapaciteten (1-3 klasser på årgangen med mangel på kapacitet)	2018
Mangel på kapacitet (over 3 klasser på årgangen med mangel på kapacitet)	2018

Skolerne i Dragør Kommune under et, med implementering af et maksimalt elevtal på 24 elever i de nye klasser fra og med 2018.

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	(1)	(1)	(3)	(3)	(4)	(3)	(3)	(3)	(2)

Dragør Skole

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(9)

Nordstrandskolen

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
(0)	(1)	(1)	(1)	(2)	(2)	(2)	(3)	(3)	(2)

Store Magleby Skole

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
			(1)	(1)					

Som supplement til ovenstående figur, hvor der fra 2018 er implementeret maksimalt 24 elever i de nye klasser, er der udarbejdet nedenstående figur, hvor det maksimale antal elever fortsat efter 2018 er 28 elever i de nye klasser. For alle skoler er der en forskydning i retning mindre kapacitetsproblemer, som følge af den højere klassekvotient. Hvis man anskuer Dragør kommunes skoleelevtal under et, ses det at der ved en maksimal klassekvotient på 28 elever ikke er kapacitetsproblemer og der i eksempelvis 2019 vil være behov for en klasse mindre på hver årgang (dog med undtagelse af 4. og 5. klasse).

Skolerne i Dragør Kommune under et med et maksimalt elevtal på 28 elever i de nye klasser.

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Dragør Skole

2018 (1)	2019 (2)	2020 (3)	2021 (4)	2022 (5)	2023 (6)	2024 (7)	2025 (7)	2026 (6)	2027 (7)
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Nordstrandskolen

2018	2019 (1)	2020 (1)	2021 (1)	2022 (1)	2023 (1)	2024 (1)	2025	2026	2027
------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	------	------	------

Store Magleby Skole

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Samlet medfører den ændrede grænse fra 28 elever til 24 elever således ikke mangel på kapacitet. I det uddybende afsnit om skoleområdet nedenfor foretages der en nærmere gennemgang. På enkelte årgange kan der dog forventes en manglende kapacitet, markeret med rødt i tabel 8. Der vil der være behov for at der kan være op til 25 elever i disse klasser, og skolerne kapacitet er således også tilstrækkelig på disse årgange.

1.3 Konklusion ældreområdet

I 2017 blev det besluttet at supplere kommunens kapacitetsanalyse med en analyse af behovet for plejeboliger. Analysen er udarbejdet af forvaltningen, og konklusionen nedenfor fra 2017 er taget herfra:

Analysen viser et let stigende behov for plejeboliger i Dragør Kommune i perioden 2017-2027, når der tages højde for sund aldring og stigende middellevealder. Den forventede stigning ved denne analyse er væsentlig mindre end når man alene anvender en demografisk fremskrivning. Behovet for plejeboliger vil på baggrund af en sammenligning med resultaterne fra KLK's analyse af plejeboligbehovet i Silkeborg Kommune stige til mellem 103 og 110 boliger. I sammenligningen med Silkeborg er der taget højde for sundhedsadfærden, hvor borgerne i Dragør primært adskiller sig negativt ved, at en stor andel har et højt forbrug af alkohol. Dragør ligger her over landsgennemsnittet.

Det stigende plejeboligbehov kan evt. delvist imødekommes ved anvendelse af overskudkapacitet i de 18 midlertidige plejeboliger (MTO) i en kortere årrække, samt en ændret anvendelse af m2 internt på

Enggården, bl.a. omdannelse af lederkontorer til plejeboliger. Der er begrænsninger på mulighederne for udbygning på Enggården, og et udbygning med meget få boliger vil være økonomisk usikker. Administrationen anbefaler at der ikke iværksættes nye boliger nu, men at situationen følges, med årlig rapportering til Social- og Sundhedsudvalget.

2. Dagtilbudsområdet

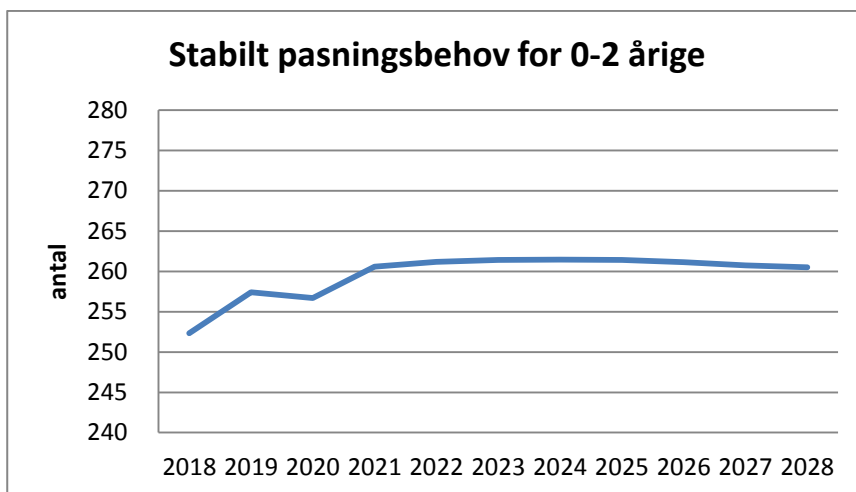
I forhold til dagtilbudsområdet er børnene opdelt i to aldersintervaller: 0-2 år vuggestue og dagpleje og 3-5 år børnehave.

Det er ikke alle børn i aldersgrupperne, som bliver passet i dagpleje/institution. Dækningsgraden viser, hvor stor en andel af alle børn i aldersgruppen, som bliver passet. I aldersgruppen 0-2 år vil der være en stor del af de 0-årige, som ikke bliver passet. Dækningsgraden for denne aldersgruppe er derfor altid markant lavere end for aldersgruppen 3-5 år. I Dragør Kommune er dækningsgraden:

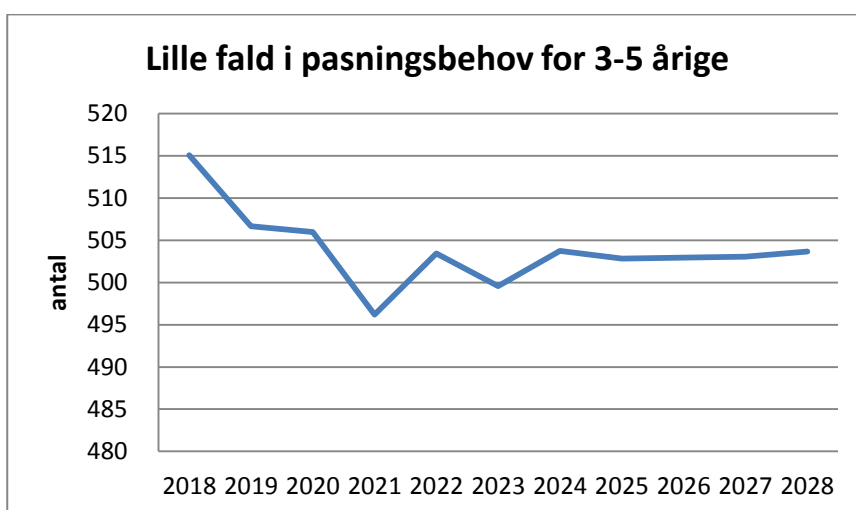
Dækningsgrad

Dækningsgrad 01.01.17	
0-2 år	62 pct.
3-5 år	97 pct.

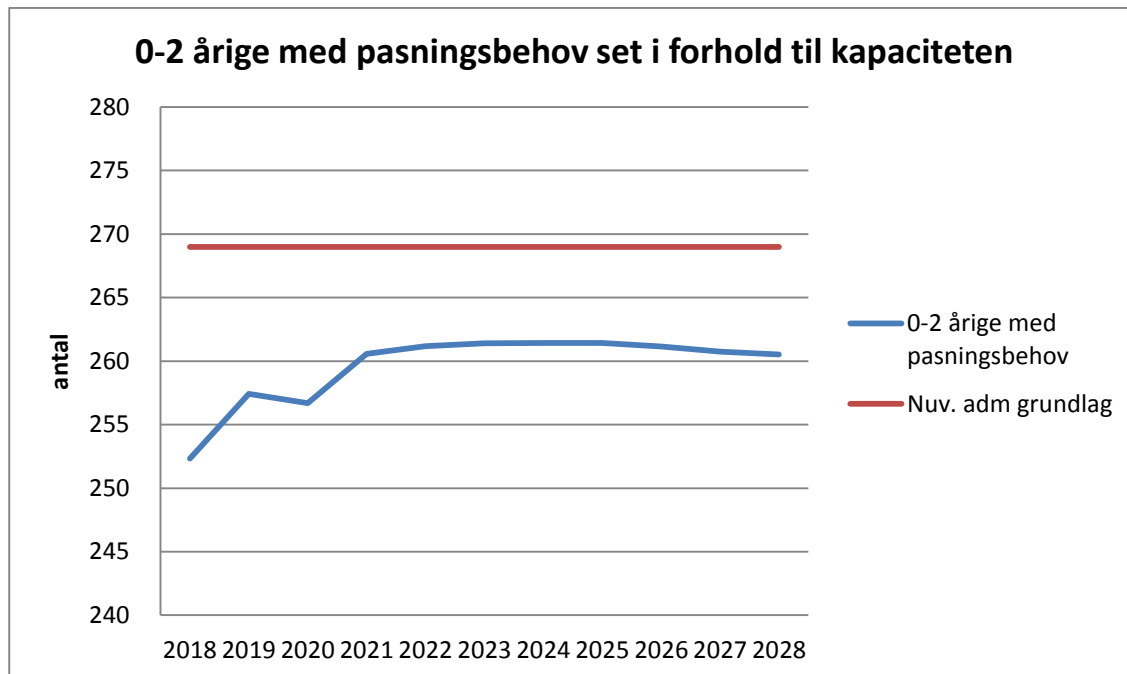
Med antagelse om en uændret dækningsgrad i prognoseperioden 2018 til 2028 ser antallet af børn med pasningsbehov således ud:

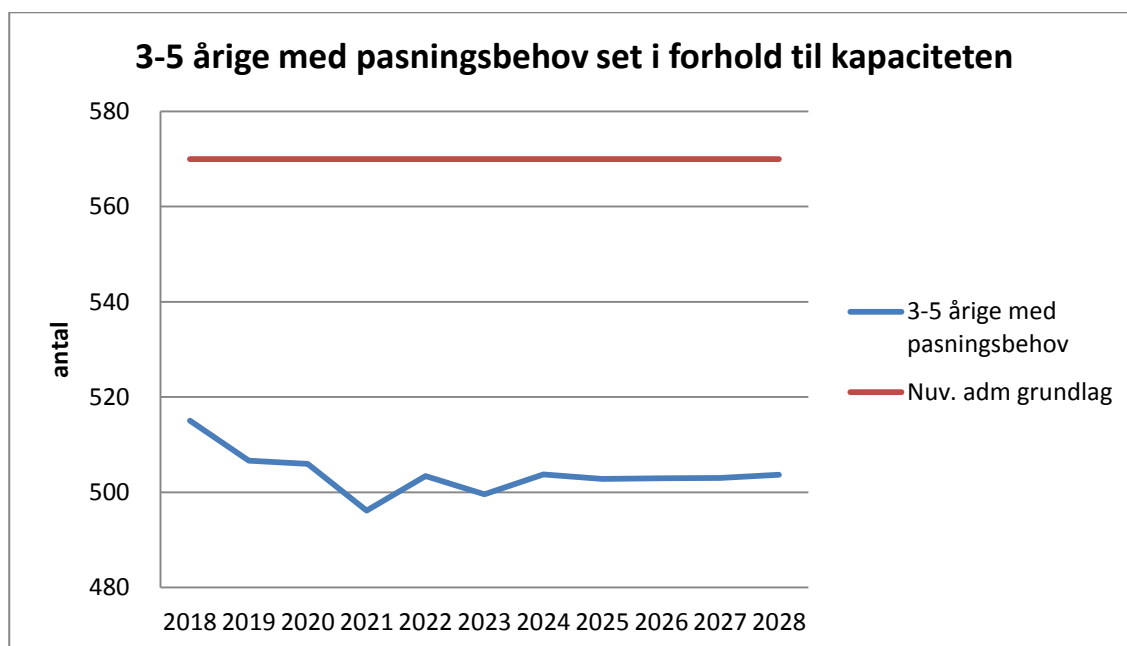
For de 0-2 årige er der forholdsvis små udsving i prognoseperioden. Prognosen stiger med 9 børn i forhold til 2018 og toppe i år 2021 og frem, hvor der forventes 261 børn med behov for pasning.

For de 3-5 årige sker der et fald fra 515 i 2018 og til 496 i 2021. Derefter sker der en lille stigning til 503 året efter, hvilket i store træk også er niveauet i resten af prognoseperioden.

Som det fremgår ovenfor er der set i forhold til det nuværende administrationsgrundlag ledig kapacitet på mellem 8 og 17 pladser. Behovet er svagt faldende fra 2025 og frem.

For de 3-5 årige er der i perioden ledig kapacitet på mellem 55 og 74 børn.

2.1 Konklusion dagtilbudsområdet

Konklusionerne på dagtilbudsområdet er foretaget i forhold til kapaciteten afgivet i administrationsgrundlaget, da dette er det primære styringsparameter der anvendes i den daglige styring af området. Desuden er det under forudsætning af, at kapaciteten i kommunens private institution, Eventyrhuset, fastholdes.

På dagtilbudsområdet er der særskilte konklusioner for de 0-2 årige og de 3-5 årige. For de 0-2 årige er der i hele perioden ledig kapacitet på mellem 8 og 17 børn i forhold til administrationsgrundlaget på 570 børn. Udsving af mindre størrelse kunne imødekommes fx ved regulering af dagplejen.

For de 3-5 årige er der ledig kapacitet i hele prognoseperioden på mellem 55 og 74 børn, svarende til en gennemsnitlig størrelse børnehave.

Der tegner sig det samme billede som i prognosen for 2017, nemlig at der i hele perioden vil være ledig kapacitet på 3-5 års området.

0-2 årige 2018

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0-2 årige	17	12	12	8	8	8	8	8	8	8	8

Skala: Grøn = Ledig kapacitet ned til 3 børn, Gul = Mellem 3 børn i ledig kapacitet og 3 børn i overbelægning, Rød = Overbelægning mere end 3 børn

3-5 årige 2018

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
3-5 årige	55	63	64	74	67	70	66	67	67	67	66

Skala: Grøn = Ledig kapacitet ned til 3 børn, Gul = Mellem 3 børn i ledig kapacitet og 3 børn i overbelægning, Rød = Overbelægning mere end 3 børn

Der kan indenfor et givent år være udsving i forhold til antallet af indskrevne børn fordelt på de enkelte måneder i året. Institutionerne er typisk mest belastet i månederne op til 1. maj, hvor der er overgang fra børnehave til SFO.

I beregningen indgår kommunens private institution Eventyrhuset. Kommunen er uden indflydelse på institutionens kapacitet, hvis denne fra institutionens side fx ønskes nedreguleret. Hvis institutionen på et tidspunkt skulle lukke, er kommunen forpligtet til at kunne tilbyde pasning til de berørte børn indenfor 3 måneder. Det svarer til 40 vuggestuebørn og 60 børnehavebørn

3. Skoleområdet

Skoleområdet analyseres først for Dragør Kommune som helhed og dernæst på det enkelte skoleniveau. Ifølge Folkeskoleloven § 17: "Elevtallet i grundskolens klasser må normalt ikke ved skoleårets begyndelse overstige 28. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde tillade et højere elevtal i grundskolens klasser, dog ikke over 30."

Dragør Kommunes kommunalbestyrelse har ved vedtagelsen af budgetaftalen for 2018-21 den 5. oktober 2017 besluttet at "... modvirke etablering af klasser med over 24 elever i klasser, som er startet i og efter skoleåret 2018/ 2019. Det betyder således at eksisterende klasser ikke deles. En forudsætning er, at der arbejdes med flydende skoledistrikter, hvor distrikterne justeres hvert år for at sikre den ønskede fordeling af elever på de tre skoler". Budgetaftalen blev udmøntet i styrelsesvedtægten med formuleringen "Klassekvotienten i 0. klasse ved skolestart tilstræbes ikke at overstige 24 elever", vedtaget af kommunalbestyrelsen den 25. januar 2018. I de efterfølgende klasser kan antallet af elever i den enkelte klasse overstige 24, men kun hvis det specifikt er elever der flytter til skoledistriktet. Der har tidligere været en grænse på 28 elever men fra skoleåret 2018/ 2019 er grænsen ændret til 24 elever. Grænsen på 24 elever vil derfor blive implementeret gradvist for alle årgangene, og efter 10 år vil grænsen på de 24 elever være fuldt implementeret.

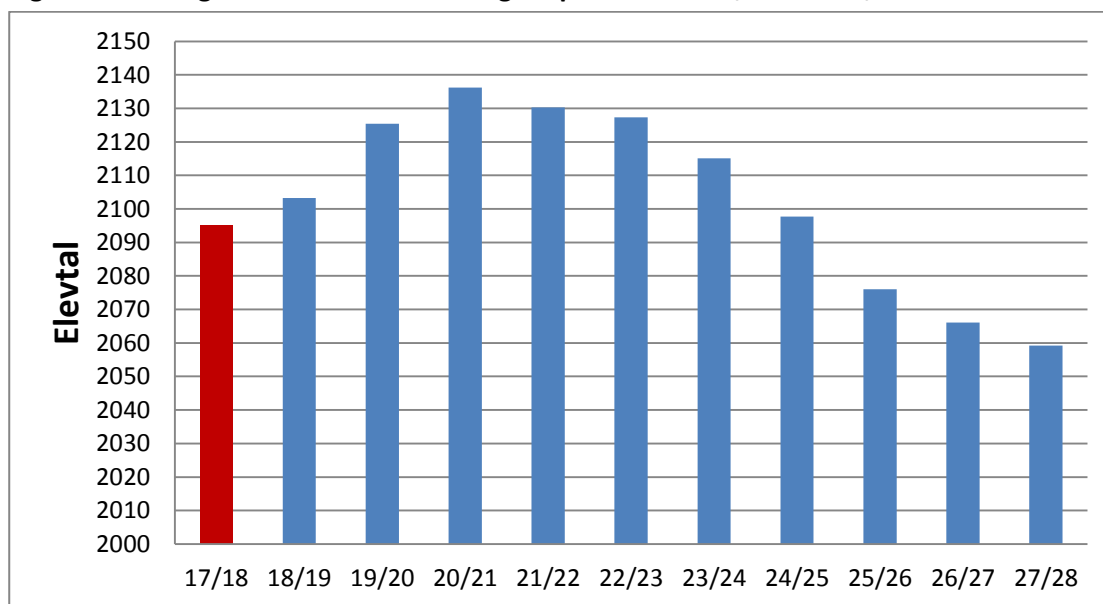
3.1 Udviklingen i elevtal

Elevtalsprognosen viser et stabilt elevtal over de næste 10 år fra 2.095 elever i skoleåret 2017/18 til 2.059 elever i skoleåret 2027/28, dog med en midlertidig vækst i elevtallet i de kommende fire år til 2.136 elever, hvorefter det så igen falder tilbage til et niveau som i dag.

170 af de indskrevne elever i skoleåret 2017/18 benytter privatskoler, efterskoler eller skoler i andre kommuner. Dette antal forudses at falde over de næste 10 år og er indregnet i prognosen..

Den forventede udvikling af det samlede elevtal er illustreret i figur 1 nedenfor.

Figur 1 Udviklingen i samlet elevtal i Dragør i perioden 2018/19 – 2027/28

3.2 Forudsætninger for prognosen

I analysen er elevtallene baseret på den korrigerede opbygning af skoledistrikterne, hvor eleverne nu fordeles på 3 skoler: St. Magleby skole, Nordstrandskolen og Dragør skole. Tallene er hentet fra Dragør kommunes elevtalsprognose, som er en del af kommunens samlede befolkningsprognose.

Der er i prognosen indregnet elever fra andre kommuner for alle årene, og for 2018 er der indregnet 76 elever. I prognosen er der ligeledes indregnet elever fra Dragør som benytter sig folkeskoler i andre kommuner, efterskoler mv. For 2018 er dette tal 170 elever.

3.3 Udviklingen i kapaciteten

I tabellerne herunder vises hvor mange ledige pladser der er pr. klassetrin, på Dragør Kommune samlet set og fordelt på hhv. St. Magleby skole og Dragør skole. Det vil sige, hvor mange flere elever der er plads til på klassetrinet, hvis maksimalt elevtal er 24 elever pr. klasse.

For skolerne implementeres den vedtagne klassekvotient på maksimalt 24 elever fra skoleåret 2018/ 2019. Derefter vil 24 elever som maksimal klassekvotient være fuldt implementeret efter 10 år, dvs. i skoleåret 2027/ 2028. I de efterfølgende tabeller om ledig kapacitet pr. klassetrin er implementeringen angivet ved en **markeret linje**. Over den markerede linje er grænsen på 24 elever implementeret, og under er det stadig grænsen på 28 elever der er gældende. Der er angivet en **rød** farvemarkering, når der er mangel på kapacitet på et klassetrin på skolen, og en **grøn** farvemarkering når der er tilstrækkelig overskydende kapacitet på en årgang til at nedsætte antallet af klasser med én.

Som det ses af nedenstående tabel har Dragørs 3 skoler samlet en betydelig merkapacitet i de år, hvor den maksimale klassestørrelse er på 28 elever (under den markerede linje), mens der i de kommende år vil opleves en reduceret overskudskapacitet, eller ligefrem en mangel på pladser i de år, hvor der er en maksimal klassekvotient på 24 elever (over den markerede linje). En manglende kapacitet i de kommende år som følge af den maksimale klassekvotient på 24 elever, vil kunne løses ved at øge det tilladte elevtal indenfor enkelte årgange til 25 elever, jævnfør tabel 8, hvor det ses at der over den markerede linje højst mangler 8-9 pladser og det kun på et par enkelte årgange.

For Dragørs 3 skoler i alt er der en rimelig balance mellem det forventede antal elever og kapaciteten ved de 8 spor. Der er en svag tendens til mangel på kapacitet efterhånden som grænsen på 24 elever implementeres, mens der er en betydelig merkapacitet i de år, hvor den maksimale klassekvotient er på 28 elever.

Tabel 1 Dragørs 3 skoler i alt- antal elever pr. klassetrin

Klasse	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028
0	188	196	192	182	191	185	185	187	187	185
1	193	191	198	195	184	193	187	187	189	189
2	193	195	192	199	195	185	193	188	188	190
3	210	194	196	193	200	196	186	194	189	189
4	207	214	195	198	195	201	197	187	195	190
5	196	206	213	195	197	194	200	196	186	194
6	185	193	203	210	192	194	191	197	193	184
7	197	187	196	206	209	192	197	191	197	195
8	178	192	183	192	200	204	187	192	186	192
9	162	168	179	172	179	187	190	175	180	174
10	42	42	43	44	44	45	45	46	44	44
I Alt	1951	1979	1992	1984	1985	1974	1958	1940	1935	1926

Tabel 2 Dragørs 3 skoler i alt - ledig kapacitet pr. klassetrin

Klasse	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028
0	4	-4	0	10	1	7	7	5	5	7
1	31	1	-6	-3	8	-1	5	5	3	3
2	31	29	0	-7	-3	7	-1	4	4	2
3	14	30	28	-1	-8	-4	6	-2	3	3
4	17	10	29	26	-3	-9	-5	5	-3	2
5	28	18	11	29	27	-2	-8	-4	6	-2
6	39	31	21	14	32	30	1	-5	-1	8
7	27	37	28	18	15	32	27	1	-5	-3
8	46	32	41	32	24	20	37	32	6	0
9	62	56	45	52	45	37	34	49	44	18
10	93	92	82	88	88	96	99	99	96	94
I Alt	392	332	277	261	226	215	202	188	158	132

(-) manglende kapacitet
(+) uudnyttet kapacitet

Tabel 3 Dragør Skole - elevtal pr. klassetrin

Klasse	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2027	2026/ 2027	2027/ 2028
0	63	64	59	59	64	63	62	63	62	61
1	50	64	64	59	60	64	63	62	64	63
2	47	50	64	64	59	60	64	63	62	63
3	48	47	50	64	64	60	60	64	63	62
4	50	49	48	50	63	63	59	59	63	62
5	44	49	48	46	48	61	61	57	57	60
6	45	43	47	46	44	46	58	58	55	55
7	47	44	42	45	44	42	46	55	56	54
8	41	42	40	38	41	40	38	41	50	51
9	38	38	39	36	35	37	37	35	38	45
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I Alt	472	491	500	508	523	537	548	558	568	575

For Dragør skole ses det at der er mangel på ledig kapacitet i den del, hvor der maksimalt må være 24 elever i klasserne, størst i de yngste klasser og mindst i de ældste klasser. Skolen har to spor. For Dragør skole er der i de kommende år en væsentlig mangel på kapacitet efterhånden som den maksimale klassekvotient på 24 elever implementeres.

Tabel 4 Dragør Skole - ledig kapacitet pr. klassetrin

Klasse	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2027	2026/ 2027	2027/ 2028
0	-15	-16	-11	-11	-16	-15	-14	-15	-14	-13
1	6	-16	-16	-11	-12	-16	-15	-14	-16	-15
2	9	6	-16	-16	-11	-12	-16	-15	-14	-15
3	8	9	6	-16	-16	-12	-12	-16	-15	-14
4	6	7	8	6	-15	-15	-11	-11	-15	-14
5	12	7	8	10	8	-13	-13	-9	-9	-12
6	11	13	9	10	12	10	-10	-10	-7	-7
7	9	12	14	11	12	14	10	-7	-8	-6
8	15	14	16	18	15	16	18	15	-2	-3
9	18	18	17	20	21	19	19	21	18	3
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I Alt	472	491	500	508	523	537	548	558	568	575

(-) manglende kapacitet

(+) uudnyttet kapacitet

Tabel 5 Nordstrandskolen - elevtal pr. klassetrin

Klasse	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/2 028
0	61	70	62	57	58	56	56	56	60	57
1	65	61	70	62	58	60	57	57	57	61
2	72	66	61	71	63	59	61	58	58	58
3	81	74	68	64	73	66	61	63	61	60
4	75	86	78	73	69	77	71	66	69	66
5	70	78	88	80	75	71	80	73	69	72
6	74	74	81	91	82	78	74	83	77	72
7	68	71	73	82	89	81	78	75	79	76
8	69	68	71	73	81	88	80	78	75	79
9	58	66	65	68	70	78	84	77	75	72
10	42	42	43	44	43	45	45	46	44	44
I alt	734	755	761	764	762	758	747	731	722	718

Nordstrandskolen har 3 spor. Der er kun på enkelte klassetrin mangel på kapacitet. Dette er to "store årgange" som bevæger sig ned gennem tabellen. Nordstrandskolen har ligeledes en rimelig balance mellem kapaciteten og den forventede søgning til skolen, men om 6-8 år kan der opstå mangel på kapacitet.

Tabel 6 Nordstrandskolen - ledig kapacitet pr. klassetrin

Klasse	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/2 028
0	11	2	10	15	14	16	16	16	12	15
1	19	11	2	10	14	12	15	15	15	11
2	12	18	11	1	9	13	11	14	14	14
3	3	10	16	8	-1	6	11	9	11	12
4	9	-2	6	11	3	-5	1	6	3	6
5	14	6	-4	4	9	1	-8	-1	3	0
6	10	10	3	-7	2	6	-2	-11	-5	0
7	16	13	11	2	-5	3	6	-3	-7	-4
8	15	16	13	11	3	-4	4	6	-3	-7
9	26	18	19	16	14	6	0	7	9	0
10	9	10	9	8	8	7	7	6	8	8
I Alt	734	755	761	764	762	758	747	731	722	718

(-) manglende kapacitet

(+) uudnyttet kapacitet

Tabel 7 St. Magleby skole - elevtal pr. klassetrin

Klasse	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028
0	65	62	72	65	68	65	67	68	64	66
1	78	66	64	73	67	69	67	68	69	65
2	74	80	67	64	73	67	69	67	68	69
3	81	73	78	66	63	71	65	67	66	67
4	82	79	70	75	63	60	67	62	64	63
5	82	80	77	69	74	62	59	66	61	63
6	66	77	75	72	65	69	58	56	61	57
7	82	73	81	79	76	69	73	62	62	65
8	68	82	73	81	78	76	69	73	62	62
9	66	63	75	67	74	71	69	63	67	57
10										
I alt	744	733	731	712	701	679	664	651	644	633

St. Magleby skole har 3 spor på hver årgang, og har stort set ikke mangel på kapacitet eller overskydende kapacitet på årgange eller klassetrin. Dog ses der en tendens til en lavere klassekvotient på de højere klassetrin. Denne skole er mest i balance med det antal elever der forventes til skolen.

Tabel 8 St. Magleby skole - ledig kapacitet pr. klassetrin

Klasse	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028
0	7	10	0	7	4	7	5	4	8	6
1	6	6	8	-1	5	3	5	4	3	7
2	10	4	5	8	-1	5	3	5	4	3
3	3	11	6	6	9	1	7	5	6	5
4	2	5	14	9	9	12	5	10	8	9
5	2	4	7	15	10	10	13	6	11	9
6	18	7	9	12	19	15	14	16	11	15
7	2	11	3	5	8	15	11	10	10	7
8	16	2	11	3	6	8	15	11	10	10
9	18	21	9	17	10	13	15	21	17	15
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I Alt	84	83	73	80	79	89	92	93	88	87

(-) manglende kapacitet

(+) uudnyttet kapacitet

3.4 Konklusion skoleområdet

Skolerne i Dragør har i alt 8 spor. Der har tidligere været anvendt en generel grænse på 28 elever i hver klasse. Fra skoleåret 2018/19 vil der gradvist blive implementeret en grænse på 24 elever i hver nye 0. klasse. Derudover er der 3 skoler fra det nye skoleår, i stedet for de tidligere to skoler. Antallet af spor er dog uændret. Grænsen på 24 elever påvirker i forskellig grad de enkelte skoler.

Dragør skole vil ifølge prognosen opleve en mangel på pladser allerede fra det nye skoleår. Den seneste skoleindskrivning viser dog at der ikke har været den helt samme tilflytning af børn som forventet, så den manglende kapacitet vil ikke vise sig fra det kommende skoleår. I de efterfølgende år vil der dog være mangel på pladser på Dragør skole, som vil sprede sig til de øvrige årgange efterhånden som grænsen på 24 elever implementeres på de øvrige klassetrin. Dog forventes det at kapacitetsproblemerne vil være mindre på de ældre årgange.

På Nordstrandskolen vil der kunne opstå mindre kapacitetsproblemer i de ældre klasser i slutningen af prognoseperioden, mens St. Magleby skole ikke vil opleve kapacitetsproblemer.

Hvis man anskuer kommunen under et, er der samlet ikke kapacitetsproblemer på kommunens skoler, hvilket dog forudsætter at distriktsgrænserne er fleksible.

I nedenstående tabeller er det angivet med grøn farve, hvor der ikke er kapacitetsproblemer, gult hvor der er mindre udfordringer med kapaciteten (1-3 klasser på årgangen med mangel på kapacitet) og endelig rødt signal med mere end 3 klasser, hvor der er mangel kapacitet. Årstallet angiver skoleårets begyndelse. I parentes () er angivet, antal klasser med kapacitetsproblemer på den enkelte årgang. Grøn farve signalerer ingen kapacitetsproblemer, og der er der ikke angivet et tal i parentes.

Forklaring til farverne:

Ingen kapacitetsproblemer	2018
Mindre udfordring ved kapaciteten (1-3 klasser på årgangen med mangel på kapacitet)	2018
Mangel på kapacitet (over 3 klasser på årgangen med mangel på kapacitet)	2018

Skolerne i Dragør Kommune under et, med implementering af et maksimalt elevtal på 24 elever i de nye klasser fra og med 2018.

2018	2019 (1)	2020 (1)	2021 (3)	2022 (3)	2023 (4)	2024 (3)	2025 (3)	2026 (3)	2027 (2)
------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Dragør Skole

2018 (1)	2019 (2)	2020 (3)	2021 (4)	2022 (5)	2023 (6)	2024 (7)	2025 (8)	2026 (9)	2027 (9)
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Nordstrandskolen

2018 (0)	2019 (1)	2020 (1)	2021 (1)	2022 (2)	2023 (2)	2024 (2)	2025 (3)	2026 (3)	2027 (2)
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Store Magleby Skole

2018	2019	2020	2021 (1)	2022 (1)	2023	2024	2025	2026	2027
------	------	------	-------------	-------------	------	------	------	------	------

Som supplement til ovenstående figur, hvor der fra 2018 er implementeret maksimalt 24 elever i de nye klasser, er der udarbejdet nedenstående figur, hvor det maksimale antal elever fortsat efter 2018 er 28 elever i de nye klasser. For alle skoler er der en forskydning i retning mindre kapacitetsproblemer, som følge af den højere klassekvotient. Hvis man anskuer Dragør kommunes skoleelevtal under et, ses det at der ved en maksimal klassekvotient på 28 elever ikke er kapacitetsproblemer og der i eksempelvis 2019 vil være behov for en klasse mindre på hver årgang (dog med undtagelse af 4. og 5. klasse).

Skolerne i Dragør Kommune under et med et maksimalt elevtal på 28 elever i de nye klasser.

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Dragør Skole

2018 (1)	2019 (2)	2020 (3)	2021 (4)	2022 (5)	2023 (6)	2024 (7)	2025 (7)	2026 (6)	2027 (7)
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Nordstrandskolen

2018	2019 (1)	2020 (1)	2021 (1)	2022 (1)	2023 (1)	2024 (1)	2025	2026	2027
------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	------	------	------

Store Magleby Skole

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Samlet medfører den ændrede grænse fra 28 elever til 24 elever således ikke mangel på kapacitet. I det uddybende afsnit om skoleområdet nedenfor foretages der en nærmere gennemgang. På enkelte årgange kan der dog forventes en manglende kapacitet, markeret med rødt i tabel 8. Der vil der være behov for at der kan være op til 25 elever i disse klasser, og skolerne kapacitet er således også tilstrækkelig på disse årgange.

4. Ældreområdet

I 2017 blev det besluttet at supplere kommunens kapacitetsanalyse med en analyse af behovet for plejeboliger. Analysen er udarbejdet af forvaltningen, og konklusionen nedenfor fra 2017 er taget herfra:

Den 17. august 2017 blev plejeboliganalyse 2017 til 2027 godkendt på SSU.

Den ligger på Dragør Kommunes hjemmeside under SSU – referater her:

<https://www.dragoer.dk/politik-og-indflydelse/dagsordner-og-referater/social-og-sundhedsudvalgets-moeder/2017-08-17-1700-743/>

Der er fortsat denne analyse, som ligger til grund for forvaltningens nuværende vurdering af kapaciteten. Nedenfor opridses kort hovedkonklusionen fra rapporten.

4.1 Konklusion

Analysen viser et let stigende behov for plejeboliger i Dragør Kommune i perioden 2017-2027, når der tages højde for sund aldring og stigende middellevealder. Den forventede stigning ved denne analyse er væsentlig mindre end når man alene anvender en demografisk fremskrivning. Behovet for plejeboliger vil på baggrund af en sammenligning med resultaterne fra KKK's analyse af plejeboligbehovet i Silkeborg Kommune stige til mellem 103 og 110 boliger. I sammenligningen med Silkeborg er der taget højde for sundhedsadfærden, hvor borgerne i Dragør primært adskiller sig negativt ved, at en stor andel har et højt forbrug af alkohol. Dragør ligger her over landsgennemsnittet.

Det stigende plejeboligbehov kan evt. delvist imødekommes ved anvendelse af overskudkapacitet i de 18 midlertidige plejeboliger (MTO) i en kortere årrække, samt en ændret anvendelse af m2 internt på Enggården, bl.a. omdannelse af lederkontorer til plejeboliger. Der er begrænsninger på mulighederne for udbygning på Enggården, og et udbygning med meget få boliger vil være økonomisk usikker. Administrationen anbefaler at der ikke iværksættes nye boliger nu, men at situationen følges, med årlig rapportering til Social- og Sundhedsudvalget.

Kapacitetsanalyse plejeboliger i Dragør Kommune 2017-2027.

Formålet med denne kapacitetsanalyse for plejeboliger er, at skabe et foreløbigt grundlag for drøftelse og planlægning af den fremtidige kapacitet på plejeboligområdet i Dragør Kommune.

Baggrund

På mødet d. 3. oktober 2016 blev SSU præsenteret for en analyse af det fremtidige plejeboligbehov. Analysen var baseret på prognosen for udviklingen i befolkningstallet i Dragør Kommune fra 2016 og viste et støt stigende plejeboligbehov for perioden 2016-2026. Siden har Administrationen i 2017 udarbejdet en opdateret befolkningsprognose. Nedenfor fremgår det fremtidige plejeboligbehov baseret på beregningerne i den nyeste befolkningsprognose. Analysen er baseret på en demografisk fremskrivning i den forventede udvikling af antallet af borgere i de aldersgrupper, der i dag bor i plejebolig.

Væsentligste resultater fra demografi- og kapacitetsanalysen 2017

Analysen viser, at plejekapaciteten er udnyttet fuldt ud i 2017 og at der i hele prognoseperioden er et stigende behov for plejeboligpladser qua udviklingen i den ældre del af befolkningen. Konklusionen tager ikke højde for ”sund aldring”, rehabiliteringsforløb, investeringer i velfærdsteknologi mv. men er foretaget med baggrund i nuværende dækningsgrad osv.

Tabel 1. Prognose for kapacitet for plejeboligbehov

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0	-6	-12	-13	-17	-20	-27	-34	-39	-45	-51

Skala: Grøn = Ledig kapacitet eller fuldt udnyttet kapacitet, Gul = Mellem 1 og 25 ældre i overbelægning, Rød = Overbelægning mere end 25 ældre.

Belægningsprocent i permanente plejeboliger

Belægningsprocenten, for Dragør kommunes 99 plejeboliger på Enggården, er et udtryk for hvor godt kapaciteten af plejeboligerne udnyttes og udviklingen heri fremgår af tabel 2 nedenfor. Der er i de seneste 2 år fuld udnyttelse af plejeboligerne i Dragør Kommune.

Tabel 2. Beboerstatus, borgere i plejeboliger i Dragør Kommune 2014-2017

Alder	2014 - uge 16	2015 - uge 16	2016 - uge 15	2017 - uge 16
0-66 år*	3	2	5	6
67-79 år**	28	28	22	15
80-89 år	40	43	52	51
90 år +	25	24	21	28
Plejeboligpladser	96	97	100	100
Gennemsnitsalder, år	83,1	83,3	83,0	84,3
Belægningsprocent***	97 %	98 %	100 %	100 %

*De 0-66 årige beboere i plejeboliger er bl.a. borgere med hjerneskade, lammelser, demens og Alzheimer, der har ønsket at blive i deres nærmiljø frem for at tage imod andre specialboligtillbud udenfor kommunen.

**De 67-79 årige borgere i plejeboliger er bl.a. borgere med hjerneskader, alkohol-demens, demens, Alzheimer, lammelser sfa. blodpropper mv.

***belægningsprocent er beregnet ud fra 99 faste boliger; der forefindes dog boliger, som er egnet til ægtefæller, hvilket påvirker belægningsprocenten – p.t. er der to ægtepar på Enggården.

Venteliste til plejeboliger

Dragør kommune skal leve op til lov om plejeboliggaranti der betyder, at ældre, som er visiteret til en plejebolig, og som ikke har valgt en specifik plejebolig, skal tilbydes en plejebolig senest to måneder efter, de optages på ventelisten. Plejeboliggarantien gælder ikke, hvis en borger vælger at søge en specifik plejebolig. Status på ventelisten til en plejebolig i Dragør Kommune er, at:

- der i øjeblikket er 19 borgere på venteliste, hvoraf 16 er omfattet ventelistegarantien.
- Af de 19 har 6 fået tilbudt en plejebolig indenfor kort tid og deres tilbagemelding afventes.
- 3 borgere kommer fra andre kommuner mens
- 2 Dragør-borgere venter på plads i en anden kommune.
- Den gennemsnitlige ventetid for plejeboliger i Dragør i 2017 er indtil videre 48 dage.
- 13 af borgerne på listen har ventet længere end to måneder på at få tilbudt en plejebolig*.
- 31 borgere har indtil nu fået tilbudt en bolig i 2017. Heraf havde 10 ventet længere end to måneder.

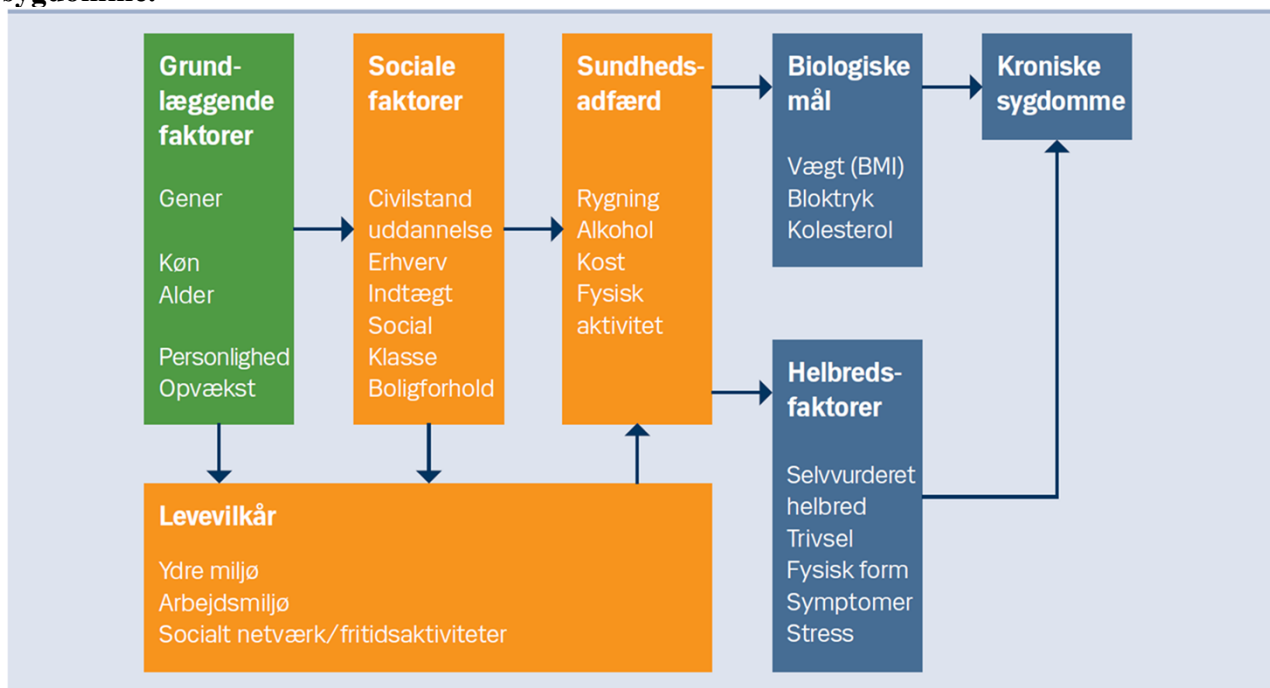
*Det skal bemærkes, at antallet af dage en borger har ventet først tæller med i opgørelsen, når en borger tildeles en bolig.

Fremtidigt plejebæhov – Sund aldring og stigende middellevealder

I vurderingen af hvilke faktorer, der har betydning for hvorvidt en borger har behov for en plejebolig eller anden støtte og omsorg, indgår helbredstilstand og eventuel sygdom i langt højere grad end personens alder. På den baggrund er det også mindst lige så væsentligt at se på befolkningens helbredstilstand som den demografiske udvikling. Undersøgelser viser, at heldbredstilstanden i befolkninger ændrer sig positivt i disse år, hvilket bl.a. kommer til udtryk i en stigning i befolkningens middellevealder.

Forskningscenter for Forebyggelse og Sundhed har udarbejdet en model, der rummer de væsentligste faktorer, som indvirker på den enkelte borgers helbredstilstand. Modellen fremgår af fig. 1. Helbredstilstanden udvikler sig på baggrund af flere faktorer. Helt grundlæggende er forhold som *gener, opvækstvilkår* og *alder*. Disse kan kobles med en række sociale faktorer herunder *uddannelse, etnicitet* og *økonomi* samt *levestil* - f.eks. boligforhold og socialt netværk. På baggrund af modellen kan der for en person eller befolkningsgruppe skitseres en række overordnede forventninger til helbredstilstanden. Derudover påvirkes borgerens sundhedstilstand i væsentlig grad af den *sundhedsadfærd*, der praktiseres – f.eks. kost, rygning, alkohol og motion samt selvvurderet psykisk og fysisk helbred. Kobles disse elementer sammen, kan der skitseres en forventning til borgernes helbredssituation.

Fig. 1. Faktorer der har indflydelse på borgernes sundhedssituation og udvikling af kroniske sygdomme.

Kilde: Region Hovedstaden, Forskningscenter for Forebyggelse og Sundhed, 2013

Dragør Kommune har undersøgt hvilken tilgang andre kommuner har valgt for at vurdere fremtidens kapacitetsbehov. Det er et meget omfattende arbejde at give et specifikt grundlag for at vurdere kapacitetsbehovet 10 år frem i tiden. Forvaltningen har derfor i første omgang valgt at lægge sig op ad andre kommuners tilgang og vurderet at Silkeborg Kommunes gennemarbejdede analyse på nuværende tidspunkt kan være retningsgivende for Dragør Kommune med de nedenfor nævnte forbehold. I forhold til et konkret beslutningsgrundlag anbefaler administrationen, at der med ekstern bistand gennemføres en dybdegående analyse af kapacitetsbehov såvel som af mulige løsninger og kombinationer af løsninger på kapacitetsbehovet for de kommende 10 år.

”Sund aldring” og stigende middellevealder

Silkeborg kommune har med hjælp fra KL’s konsulentvirksomhed (KLK) udarbejdet en analyse, der netop fremskriver plejeboligbehovet med anvendelse af en model, der tager højde for ”Sund aldring” samt den forventede udvikling i middellevealderen. Tallene viser en markant anderledes udvikling i behovet for plejeboliger end det, der fremkommer ved en traditionel demografisk fremskrivning. Konklusionerne fra Silkeborg Kommune er overordnet, at plejeboligbehovet stiger i perioden 2016-2026. Den forventede stigning i behovet for antal plejeboliger ved forskellige beregningsmetoder fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Behov for plejeboliger i Silkeborg kommune 2016-2026 ved forskellige beregningsmetoder

Beregningsmetode	2016	2026	Stigning i %
Demografisk fremskrivning	692	1068	54,3
Stigende middellevealder	680	859	26,3
Sund aldring og stigende middellevealder	667	690	3,4

Kilde: Silkeborg Kommune, Fremskrivning af plejeboligkapacitet, 16. marts 2016.

Helbredssituationen i Dragør

Det har ikke været muligt at foretage den samme detaljerede beregning af konsekvenserne af hhv. stigende middellevealder og ”sund aldring” som i Silkeborgs kapacitetsanalyse. Hvis man alligevel skal forsøge at tage højde for sund aldring og stigende middellevealder en sammenligning af resultaterne fra Silkeborg, med forholdene der er gældende for Dragør kommune, er følgende faktorer væsentlige at tage i betragtning:

Sundhedsadfærd

Sammenligner man sundhedsadfærden i Dragør med adfærden i Silkeborg (Tabel 4) fremgår det, at borgerne i Dragør har bedre sundhedsadfærd på 5 ud af de 7 indikatorer, der indgår i Silkeborg Kommunes analyse af det fremtidige plejeboligbehov, mens det samme gør sig gældende for 6 ud af 7 indikatorer, når man sammenligner Dragør med hele landet.

Tabel 4. Sundhedsadfærd hos borgere i Silkeborg, Dragør og hele landet.

Sundhedsadfærd	Silkeborg Kommune	Dragør Kommune	Hele Landet
Borgere som har meget usunde madvaner	12,6	9,2	13,9
Borere som ryger dagligt	14	12,9	17,1
Borgere som aldrig har røget	53,1	45,4	49,1
Borgere som har et stort forbrug af alkohol	5,9	12	8,5
Borgere som i fritiden er fysisk aktive med moderat til hård intensitet mindre end 30 min. om dagen	14,7	13,5	16,4
Borgere som har et højt selv vurderet stressniveau	19	16,8	21,3
Borgere som er svært overvægtige	13	9,7	14,1

Kilde: Sundhedsstyrelsen: Den nationale sundhedsprofil 2013

I forhold til borgere med et stort alkoholforbrug, skiller Dragør sig negativt ud i forhold til både Silkeborg og landsgennemsnittet. Det samme gør sig gældende for andelen af borgere, der aldrig har røget. Et stort alkoholforbrug er en af de mest betydende negative faktorer for helbredstilstanden sammen med rygning. Det betyder, at helbredstilstanden i Dragør umiddelbart må forventes at være dårligere end i Silkeborg. Samtidig kunne et forsigtigt bud være, at helbredstilstanden i de to kommuner dog ligger ret tæt på hinanden.

Sociale forhold

Når Dragør sammenlignes med Silkeborg i forhold til de sociale faktorer, der indgår i analysen, fremgår det at Dragør i forhold til samtlige 5 faktorer er bedre eller på samme niveau som Silkeborg jf. tabel 5.

Tabel 5. Sociale forhold for borgere i Silkeborg, Dragør og hele landet.

Sociale faktorer, %	Silkeborg Kommune	Dragør Kommune	Hele landet
Andel med videregående uddannelse	27	33	28
Borgere under 65 år u. tilknytning til arbejdsmarkedet	10	-	12
Andel indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande	4	4	6
Borgere som mindre end én gang om ugen har kontakt til venner, familie, mv.	8,4	5,9	7,7

Borgere som ofte er uønsket alene	3,7	3,2	5,7
-----------------------------------	-----	-----	-----

Dragørs behov med Silkeborgs beregninger/tal

Af ovenstående fremgår, at Dragør og Silkeborg på en række områder (helbredsadfærd og sociale forhold) ikke afviger grundlæggende fra hinanden, når man sammenligner sundhedssituationen i begge kommuner dog med et forbehold i forhold til sundhedsadfærden i Dragør i forhold til alkohol og rygning. På den baggrund er det også rimeligt at antage, at effekten af ”Sund aldring” og udviklingen i den forventede middellevealder, alt andet lige, vil påvirke plejeboligbehovet nogenlunde ens. Derfor kan man også foretage en forsigtig sammenligning af fremskrivningen af plejeboligbehovet i Silkeborg kommune med den forventede udvikling i Dragør.

Anvender man tallene fra Silkeborgs analyse og fremskriver plejeboligkapacitetsbehovet i Dragør, med samme faktor som i Silkeborg, vil plejeboligbehovet se ud som det fremgår af tabel 6. Det skal bemærkes, at denne metode ikke giver et præcist billede af det fremtidige plejeboligbehov, men sammenholdningen kan indikere hvordan plejeboligkapaciteten i Dragør kan se ud i 2027, hvis der tages højde for ”sund aldring” og stigende middellevealder.

Tabel 6 – plejeboligbehov i Dragør

Beregningsmetode*	2017	2027	%
Demografisk fremskrivning	99	157	58,2
Stigende middellevealder	99	127	28,2
Sund aldring og stigende middellevealder	99	103	3,7

*Fremskrivning korrigeret for at den demografiske stigning i målgruppen +80 årige er lidt større i Dragør end i Silkeborg.

På baggrund af den lidt dårligere sundhedsadfærd i Dragør, må plejeboligbehovet i 2027 forventes at være højere end de 103 pladser, der fremgår af tabellen ovenfor og forventes at ligge i et interval mellem 103 og 110 pladser. I Dragør er der en stor andel af borgere under 80 år, der bor i plejebolig, som har blodpropper, hjerneblødninger og alkoholdemens, der i større eller mindre grad relaterer sig til sundhedsadfærden. En vellykket sundhedsindsats, rettet mod risikogruppen for disse lidelser, vil kunne reducere det fremadrettede plejeboligbehov.

Faktorer der påvirker det nuværende kapacitetsbehov

Levetid i plejebolig – i perioden efter den seneste udbygning af plejeboligkapaciteten i 2011 til de nuværende 99 pladser, oplevede man en større efterspørgsel efter plejeboliger. De samme erfaringer har Hørsholm kommune, hvor man har udarbejdet detaljerede prognoser for plejeboligkapaciteten siden 2009. Erfaringerne fra Hørsholm er bl.a., at man i forbindelse med udbygning af plejeboligkapaciteten med nye attraktive plejeboliger, har oplevet en stigning i efterspørgslen af boliger, der er væsentligt større end forventet i de udarbejdede analyser. Denne stigning gælder primært på de almindelige plejepladser, mens udviklingen på demensområdet imidlertid har været tættere på de beregnede behov. Stigningen i efterspørgslen kan ifølge Hørsholm kommune, bl.a. skyldes øget udenbys efterspørgsel efter attraktive plejeboliger, nybyggede plejeboliger.

Efter kapacitetsudbygningen i Dragør i 2011 må man antage, at et ønske om at udnytte den ekstra kapacitet betød, at man i praksis lavede på kriterierne for at få tildelt en plejebolig. Denne kapacitetsudnyttelse er økonomisk hensigtsmæssig for kommunen. Dog medfører den, at de borgere, der tildeles boliger i perioden, bor længere i plejeboliger end gennemsnittet, da deres

helbreds- og funktionsevnetilstand gennemsnitligt er bedre end de øvrige beboere. Da en række af disse borgere stadig bor på Enggården, vil den gennemsnitlige opholdstid i plejeboligerne i øjeblikket, være lidt højere end den vil være i fremtiden. Hvis opholdstiden i plejeboliger falder, vil påvirke det fremadrettede plejeboligbehov blive mindre.

Øvrige faktorer som vil have betydning for hvornår borgere får behov for en plejebolig.:

- Ændrede ønsker i ældrebefolkningen – herunder borgernes ønske om længere tid i eget hjem,
- Udvikling i velfærdsteknologi og lign., der gør det muligt for borgerne at klare sig selv længere uden hjælp

Handlemuligheder der påvirker det samlede kapacitetsbehov for plejeboliger i Dragør kommune

- Fortsat udvikling af anvendelsen af MTO/midlertidige boliger til intensiveret rehabiliterende indsats med henblik på at få borgeren tilbage i eget hjem.
- I en overgangsperiode at anvende evt. ledig kapacitet på MTO til permanent plejebolig.
- Intensiveret hjemmeplejeindsats i eget hjem som alternativ til anvisning af plejebolig, herunder anvendelse af velfærdsteknologi i hjemmeplejen.
- Videreudvikling af forbyggende hjemmebesøg.
- Fortsat og forstærket rehabiliterende indsats i eget hjem.
- Brede sundhedsforbedrende indsats/forebyggelse, der forbedrer sundhedsadfærden hos borgerne i Dragør særligt vedrørende alkohol og rygning.
- Etablering af nye plejeboliger.

Anvendelse af de midlertidige pladser

De 18 midlertidige pladser (MTO) er plejeboliger, der i udgangspunktet er indrettet på samme måde som de permanente pladser, men pladserne anvendes til en række forskellige formål og opgaver, hvorfor kapaciteten skal være mere fleksibel og belægningsprocenten ikke vil være lige så høj som i de permanente boliger. Belægningsprocenten ligger typisk mellem 70 og 80 % og var for perioden jan-maj 2017 på 70 % jf. tabel 7.

Tabel 7. Belægningsprocent, Enggårdens 18 pladser til midlertidigt ophold (MTO) jan-maj 2017

Periode 2017	Belægning, %
Perioden jan-maj	70%

En del af opgaverne er obligatoriske (SKAL-opgaver) for kommunen. Det betyder, at det er en ydelse bestemte borgere har krav på at modtage fra kommunen, mens andre opgaver (KAN-opgaver) er opgaver, som kommunen kan vælge at tilbyde borgerne. Dette kan enten være i form af en politisk vedtaget service, der ligger ud over minimumskravet i loven, eller det kan være som en hensigtsmæssig løsning af pleje-, omsorgs- og rehabiliteringsopgaverne, der tager bedst muligt hensyn til kvalitet og/eller økonomi i løsningen. Af tabel 8. fremgår til hvilke formål/opgaver kapaciteten i plejeboligerne anvendes i Dragør kommune.

Tabel 8. Oversigt over anvendelse af plejeboliger og midlertidige plejeboliger i Dragør Kommune.

Formål	Kriterier	Opgave – SKAL el. KAN	Lov-givning	Økonomi
Permanent ophold i plejebolig	Kommunen fastsætter visitationskriterier.	SKAL	Almenboligloven § 54 og § 5 stk. 2	Borgeren betaler husleje til alment boligselskab
Hjemtagne patienter fra regionens sygehuse	Færdigbehandlede patienter fra sygehus, der ikke kan udskrives til eget hjem.	KAN	SEL § 84 stk. 2	Kommunen afholder udgiften til husleje. Alternativt betales døgntakst på 3.952 kr. pr. borger de første 2 døgn og 5.928 kr. i døgnen de øvrige dage, en borger ikke kan hjemtages, fra regionens sygehuse.
Forebygge indlæggelser	Svækket borger i eget hjem	KAN	SEL § 84 stk. 2	Kommunen afholder udgiften til husleje til alment boligselskab. Borgeren betaler for kost, linned mv. - 173 kr. om dagen
Forebygge genindlæggelse efter sygdom	Akut svækkelse	SKAL	§ 83a	Kommunen afholder udgiften til husleje til alment boligselskab. Borgeren betaler for kost, linned mv. - 173 kr. om dagen
Aflastning af pårørende	Udgangspunkt: 2x14 dage årligt, men efter individuel konkret vurdering	SKAL	§ 84	Kommunen afholder udgiften til husleje til alment boligselskab. Borgeren betaler for kost, linned mv. - 173 kr. om dagen
Ophold i ventetid til plejebolig	Godkendte til plejebolig der ikke kan vente i eget hjem - typisk svært demente, kognitive forstyrrelser			Kommunen afholder udgiften til husleje til alment boligselskab. Borgeren betaler for kost, linned mv. - 173 kr. om dagen

Ud over ovenstående anvendelse, vil de midlertidige pladser også kunne indgå i den kommende varetagelse af akutfunktionen.

Kapacitet i midlertidige plejeboliger (MTO)

Af tabel 9 fremgår antallet af midlertidige pladser i 14 østdanske kommuner (primært hovedstadskommuner). Kommuner med den største andel midlertidige pladser pr. borger over 80 år står øverst i tabellen. Dragør kommune har en relativt høj andel af midlertidige boliger pr. 80 årige. Såfremt det vurderes, at der, over en længere periode, er overskydende kapacitet i de midlertidige plejeboliger, kan det overvejes at konvertere disse pladser til permanente plejeboliger. Dette vil kræve en nærmere vurdering af pladsernes anvendelse samt hensynet til fleksibiliteten i forhold til at løse ovenstående opgaver, herunder særligt de rehabiliterende og forebyggende indsatser, der gør borgeren i stand til at blive længere i eget hjem. Administrationen forventer en generelt en øget anvendelse af de midlertidige pladser bl.a. set i lyset af de fremtidige opgaver indenfor rammerne af det nære sundhedsvæsen.

Tabel 9. Oversigt over antal midlertidige pladser 2017.

Kommune	Antal pladser pr. 1.000 borger over 65	Antal pladser pr. 1.000 borger på 80 og derover
Lyngby-Taarbæk Kommune	8,2	25,4
Københavns Kommune	5,6	24,8
Dragør Kommune	5,6	23,1
Hvidovre Kommune	5,7	21,0
Brøndby Kommune	5,7	20,5
Rødovre Kommune	6,3	20,2
Frederiksberg Kommune	5,2	19,9
Tårnby Kommune	5,2	19,5
Albertslund Kommune	3,7	19,5
Glostrup Kommune	5,2	18,0
Halsnæs Kommune	3,5	17,2
Gentofte Kommune	4,3	16,3
Egedal Kommune	2,7	16,0
Furesø Kommune	4	15,1
Bornholm Kommune	3,3	13,1
Høje-Taastrup Kommune	2,3	11,4
Vallensbæk Kommune	1,4	7,6

Konklusion

Analysen viser et let stigende behov for plejeboliger i Dragør Kommune i perioden 2017-2027, når der tages højde for Sund Aldring og stigende middellevealder. Den forventede stigning ved denne analyse er væsentlig mindre end når man alene anvender en demografisk fremskrivning. Behovet for plejeboliger vil på baggrund af en sammenligning med resultaterne fra KKK's analyse af plejeboligbehovet i Silkeborg Kommune stige til mellem 103 og 110 boliger. I sammenligningen med Silkeborg er der taget højde for sundhedsadfærden, hvor borgerne i Dragør primært adskiller sig negativt ved, at en stor andel har et højt forbrug af alkohol. Dragør ligger her over landsgennemsnittet.

Det stigende plejeboligbehov kan evt. delvist imødekommes ved anvendelse af overskudkapacitet i de 18 midlertidige plejeboliger (MTO) i en kortere årrække. De midlertidige plejeboliger anvendes dog til en række forskellige formål der kræver fleksibel kapacitet. Belægningsgraden i boliger vil derfor være lavere end i de permanente plejeboliger. Dertil kommer, at pladserne også fremadrettet skal indgå i løsningen af opgaverne indenfor rammerne af *det nære sundhedsvæsen*, hvorfor det er usikkert om der vil være overskydende kapacitet i de midlertidige plejeboliger.

Administrationen anbefaler, at der med ekstern bistand gennemføres en dybdegående analyse af kapacitetsbehov såvel som af mulige løsninger og kombinationer af løsninger på kapacitetsbehovet for de kommende 10 år.

Sammenfatning: Befolkningsprognose 2018 – 2028

Dette er en sammenfatning af befolkningsprognosen for årene 2018-2028, og den samler op på resultater og de vigtigste forudsætninger. Befolkningsprognosen og dens medfølgende elevprognose blev godkendt ved ØU d. 19.4.2018. Det er efterfølgende besluttet ved Kommunalbestyrelsesmødet d. 21.6.2018, at der skal udarbejdes et supplement til prognosen med fokus på dens forudsætninger og konsekvenser ved befolkningstilvækst. Dette notat er under udarbejdelse.

Befolkningsprognosen i sin samlede udgave kan findes på kommunens hjemmeside (dragoer.dk/vores-kommune/oekonomi/befolkningsprognose/).

Befolkningsprognosen har til formål at skabe overblik over udviklingen i folketallet og befolkningssammensætningen. Prognosen danner grundlag for kommunens planlægning, herunder vurderingen af kapacitetsbehovet for blandt andet daginstitutioner, skoler og plejeboliger.

Prognosen er udarbejdet i konsultation med rådgivningsvirksomheden COWI. Prognosen tager udgangspunkt i det faktiske folke- og boligantal tilskrevet den forventede udvikling i kommunens boligmasse frem til år 2028.

Den forventede udvikling i boligmassen er anslået af Dragør Kommune på baggrund af planlagte udbygninger herunder den igangværende rækkehusbebyggelse på Vierdiget-grunden. Det øvrige datagrundlag for Dragør Kommune er indhentet af COWI. Prognosen er beregnet ved brug af prognosemodellen Demografix.

I forlængelse af befolkningsprognosen udarbejdes ligeledes en elevtalsprognose, der er beregnet på baggrund af den aktuelle skolestruktur i Dragør Kommune. Prognosen afspejler dermed Kommunalbestyrelsens beslutning om 3 selvstændige skoler.

Det er vigtigt at understrege, at en befolkningsprognose ikke er en nøjagtig forudsigtelse af fremtiden. I en prognose fremskrives kendte folketal ud fra en række forudsætninger og en forventet udvikling. En hovedforudsætning for prognosen er dermed, at de opstillede forudsætninger holder i hele prognoseperioden. Prognosens usikkerhed stiger efterhånden som prognoseåret fjerner sig fra udgangsåret.

Befolkningsprognosen udarbejdes på grundlag af følgende parametre: *fertilitet*, *mortalitet* og *flytninger* og en dataindsamling om kommunen for perioden 2004-2017. Det vil sige, at der foretages en fremskrivning af de aktuelle befolkningsdata for den historiske periode for Dragør Kommune for det forventede antal fødsler og dødsfald samt tilflyttere og fraflyttere.

2018-prognosens hovedresultat

I kommunens budgetlægning er udviklingen i årene 2018-22 af særlig interesse. De faktiske folketal for 2018, samt den forventede befolkningsudvikling for perioden 2018-2022 fordelt på aldersgrupper, er opgjort i tabel 1 nedenfor.

I prognosen forventes, at den største ændring sker i antallet af 85+ årige, som viser en stigning fra 373 personer til 438 personer, mens der sker en lille stigning i antallet af børn i den skolepligtige alder.

Tabel 1: Faktisk og forventet befolkningsudvikling 2018-2022 (1. januar i året)

Aldersgruppe	2018	2019	2020	2021	2022
0-5 år	938	938	936	932	940
6-16 år	2.124	2.141	2.174	2.177	2.185
17-64 år	7.758	7.784	7.818	7.826	7.819
65-84 år	3.079	3.120	3.145	3.171	3.187
85+ år	373	383	395	411	438
Hovedtotal	14.272	14.366	14.467	14.517	14.570

Dragør Kommunes befolkningsprognosen 2018-2028, s. 2

I tabellen nedenfor er befolkningsudviklingen gengivet som indekstal med 2018 som basisår, for lettere at kunne sammenligne den forholdsvise udvikling på tværs af aldersgrupperne

Tabel 2: Befolkningsudvikling fordelt på aldersgrupper 2018-2022, indekstal

Aldersgruppe	2018	2019	2020	2021	2022
0-5 år	100	100	100	99	100
6-16 år	100	101	102	102	103
17-64 år	100	100	101	101	101
65-84 år	100	101	102	103	104
85+ år	100	103	106	110	117
Hovedtotal	100	101	101	102	102

Dragør Kommunes befolkningsprognosen 2018-2028, s. 2

Kriterier for befolkningsparametrene

Befolkningsprognosen fremskrives ud fra følgende kriterier: fertilitet, mortalitet og flytninger. Med kriterier menes der, at man på baggrund af trends og forventninger for fremtiden tildeler de historiske befolkningsparametre en særlig vægt i fremskrivningen for at gøre denne så repræsentativ af virkeligheden som mulig.

Til at foretage en fremskrivning af mortaliteten/dødeligheden bygger prognosen på erfaringerne fra årene 2013-2017. Mortalitet dækker over dødelighedsniveauet i kommunen, og beregningsårene viser, at der fremadrettet vil være en stigende levealder over årene samt et stadigt stigende mortalitetsniveau. Derfor er fremskrivningen sket på baggrund af den nyere historik, hvor de seneste 5 år vægtes lige, for at få den mest tidsvarende fremskrivning.

Næste parameter er flytninger. Disse opdeles i tilflytning og fraflytning i befolkningens interne flytninger, hvilket er inden for kommunen og eksterne flytninger, hvilket er en flytning til og fra andre kommuner samt udlandet.

Fremskrivningen af denne parameter afhænger også af det forventede fremtidige boligbyggeri, som er indlagt i fremskrivningen. Flygtninge tælles desuden med i denne parameter.

Fremskrivningen af flytteparameteret er opdelt i 2 perioder med hver deres vægtning af beregningsårene, for bedst at følge udviklingen i Dragør Kommunes boligprogram. For fremskrivningen af 2018-2020 vægtes historikken for 2004-2009, som var en periode præget af mange opførte boliger i stil med det igangværende projekt på Vierdiget-grunden, og perioden fra 2021 og frem til prognosens slutår vil baseres på hele historikken fra 2004 til 2017.

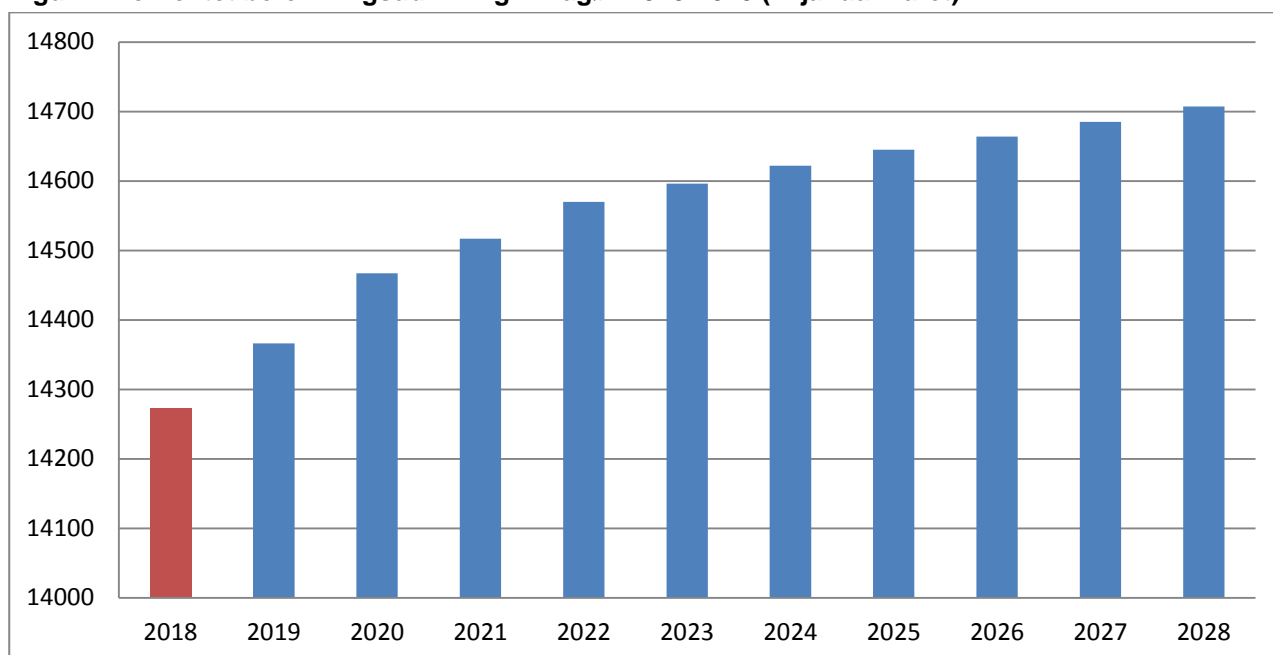
Denne opdeling i vægtningen af de historiske år ses bedst at repræsentere udviklingen i Dragør ifølge COWI. Det er set i lyset af byggeriet på Vierdiget-grunden, hvor der i starten af fremskrivningen vil være en forholdsvis stor tilflytning, mens der i prognosens resterende år kun er få aktuelle muligheder for nybyggeri i Dragør.

Samlet set vurderes nettotilflytning til nye boliger at være høj i starten af prognoseårene, hvorfor der vil ske en udtynding i boligmassen. Derefter anslås et stabilt niveau frem mod 2028, og at der vil ske en større fortætning til den bestående boligmasse imod slutningen af prognoseårene, altså at der mod 2028 kommer til at bo flere personer pr. husstand.

Fertilitetsniveauet bliver beregnet på baggrund af det gennemsnitlige fertilitetsniveau for årene 2005-2017. Det er valgt at inkludere så meget af historikken for at gøre fremskrivningen så robust som mulig og udjævne værdier der afviger betydeligt fra det overordnede billede af fertilitetsniveauet i kommunen. Det er særlig relevant eftersom Dragør, efter mange år med et højt fertilitetsniveau på over 2,0 og op til 2,2, oplevede et faldende fertilitetsniveau til 1,752 i 2017, hvilket er på linje med landsgennemsnittet som var 1,751. Det skal dog understreges, at fertilitetsniveauet i Dragør bygger på hele ovennævnte periode, og 2017 derfor kun udgør en lille andel af beregningsgrundlaget. Det historisk høje fertilitetsniveau udgør derfor stadig hovedparten af beregningsperioden for fertiliteten anvendt i befolkningsprognosen.

På baggrund af ovenstående kriterier for befolkningsudviklingen er Dragør Kommunes samlede befolkning fremskrevet som vist i figur 1 nedenfor.

Figur 1: Forventet befolkningsudvikling i Dragør 2018-2028 (1. januar i året)

Dragør Kommunes befolkningsprognosen 2018-2028, s. 9

Udvikling i folketallet

Befolkningstallet forventes at stige med 298 personer i prognoseperiodens først fire år til 2022, hvorefter udviklingen stabiliseres med en mindre stigning frem mod 2028. Befolkningen pr. 1. januar 2028 forventes at være 14.707 personer, hvilket er en stigning på 435 personer siden 2018.

Udvikling fordelt på aldersgrupper

Udviklingen i befolkningstallet for hele kommunen med udvidede aldersgrupper på baggrund af ovenstående kriterier er sammenfattet i tabel 3.

Det er primært aldersgrupperne 75-84 årige og 85+ årige, at der sker den største vækst i antallet af borgere. De helt små aldersgrupper fra 0-5 år er stort set uændret i hele prognoseperioden. For børnene i den skolepligtige alder sker der en mindre vækst frem mod 2022, hvorefter antallet igen falder til det nuværende niveau. For de unge i alderen fra 17-24 år opleves der et mindre fald frem mod 2021, hvorefter antallet igen stiger til det nuværende niveau. For personer i den mest erhvervsaktive alder fra 25-64 år sker der stor set ingen udvikling.

Tabel 3: Faktisk og forventet befolkningsudvikling 2018-2028, hele kommunen

Aldersgruppe	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0-2 år	407	415	414	420	421	422	422	422	421	421	420
3-5 år	531	522	522	512	519	515	519	518	518	519	519
6-16 år	2.124	2.141	2.174	2.177	2.185	2.180	2.179	2.171	2.147	2.128	2.131
17-24 år	964	923	891	911	914	928	928	939	963	981	975
25-34 år	837	876	895	900	890	872	860	844	834	833	834
35-49 år	2.929	2.954	2.945	2.936	2.925	2.918	2.930	2.918	2.915	2.908	2.891
50-64 år	3.028	3.031	3.086	3.079	3.090	3.110	3.106	3.126	3.125	3.120	3.142
65-74 år	1.945	1.917	1.885	1.859	1.817	1.756	1.736	1.718	1.711	1.722	1.722
75-84 år	1.134	1.204	1.260	1.312	1.370	1.433	1.443	1.487	1.504	1.516	1.491
85+ år	373	383	395	411	438	463	499	502	525	538	583
Hovedtotal	14.272	14.366	14.467	14.517	14.570	14.596	14.622	14.645	14.664	14.685	14.707

Dragør Kommunes befolkningsprognosen 2018-2028, s. 10

Elevtalsprognose

På baggrund af børnetallene i befolkningsprognosen for 2018-2028 er der udarbejdet en særskilt elevtalsprognose til brug for skolernes planlægning. Børnetallene er kombineret med data udtrukket fra Dragør Kommunes elevadministrationssystem (KMD Elev), der indeholder oplysninger om alle skolebørn, som bor i Dragør Kommune, samt de elever, der går i skole i Dragør Kommune, men er bosat udenfor kommunen.

Elevtalsprognosen er beregnet på baggrund af den senest vedtagne skolestruktur og skoledistriktsgrænser jf. Kommunalbestyrelsen beslutning på møde den 26. oktober 2017, at der skal etableres tre selvstændige skoler. Som konsekvens heraf blev Dragør Skoles to matrikler, Nord og Syd, til to selvstændige skoler.

De to matrikler vil fremadrettet blive kaldt ved deres tidligere navne, henholdsvis Nordstrandsskolen og Dragør Skole. Skoledistriktsgrænserne blev som følge deraf ændret ved Børne-, Fritids- og Kulturudvalgets møde af den 29. november 2017, hvor det blev besluttet, at Dragør skal gå fra at have to skoledistrikter til tre for de kommende 0. klasser for skoleåret 2018/2019. Dataindsamlingen til elevprognosen er baseret på disse distriktsgrænser samt de seneste 10 skoleårs søgemønsterhistorik.

Faktisk og forventede elevtal, skoleåret 2017/2018

Den 31. december 2017 var der 2.095 skoleelever i Dragør Kommune, hvilket var 33 færre elever end forventet i sidste års prognose. Af disse gik 1.925 i kommunens skoler, mens 170 benyttede andet tilbud. I tabel 4 nedenfor opgøres det faktiske elevtal versus sidste års prognose fordelt på skoler:

Tabel 4: Faktisk og forventede elevtal 31.12.2017, Dragørs folkeskoler og andre tilbud:

	Faktisk 2017/2018	Forventet 2017/2018	Difference
Dragør Skole	1169	1218	-49
St. Magleby Skole	756	761	-5
Andre tilbud*	170	149	+21
Hovedtotal	2095	2128	-33

Dragør Kommunes befolkningsprognosen 2018-2028, s. 13

*Andre tilbud består bl.a. af privatskole, efterskole og skoler i andre kommuner

Som det fremgår af tabel 4 havde både St. Magleby Skole og Dragør Skole færre elever end forventet i sidste års prognose henholdsvis 5 og 49 elever, hvorimod antallet af elever der benyttede andet tilbud var 21 flere end ventet. Fyldestgørende tabeller for de enkelte skoler og tilbud fordelt på klassetrin er at finde i befolkningsprognosen under afsnit 9.

Søgemønstre fra 2008 til 2017

Data udtrukket fra elevadministrationssystemet dækker over kommunens elever pr. skole pr. 31.12.2008 til 31.12.2017. Dette anvendes i prognosen som grundlag for Dragør kommunes elevers søgemønstre fremadrettet. Disse udtræk er bearbejdet af COWI i samarbejde med Dragør Kommune.

De historiske søgemønstre viser følgende om Dragørs elever:

- Hvor stor en andel af kommunens henholdsvis 5 og 6 årige, der er startet i skole
- Hvilken skole eleverne bosiddende i de forskellige skoledistrikter er startet på
- Hvor mange elever bosat udenfor kommunen, der går på de enkelte skoler, og
- Hvilken omfordeling af elever, der sker mellem skolerne ved oprykning fra klassetrin til klassetrin.

Der regnes selvstændige søgemønstre for skoledistrikterne, dvs. de skolesøgende børn fordeles i prognoseperioden på de skoler, som børn i deres eget skoledistrikt historisk set har søgt. Endvidere er det på baggrund af erfaringer fra tidligere år estimeret, hvor mange elever fra andre kommuner, som vil søge skole i Dragør Kommune og omvendt.

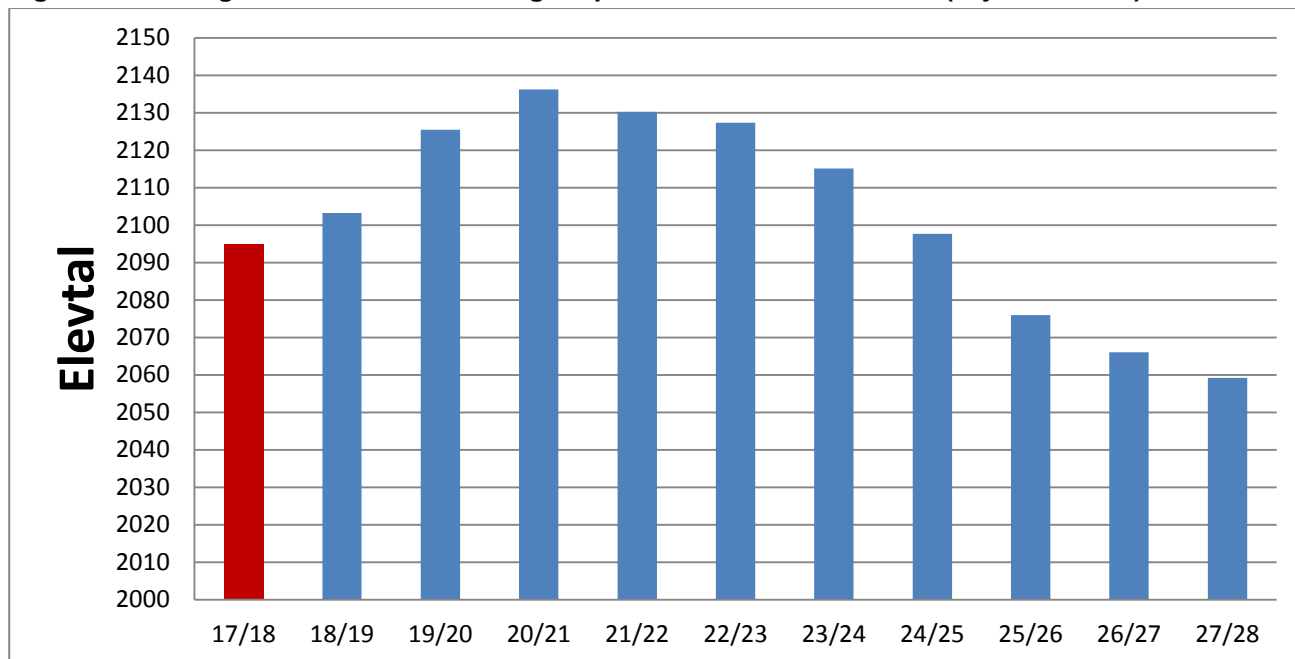
Andelen af kommunens 5 - 6 årige, der er startet i skole, indgår også som forudsætning for elevprognosen. COWI vurderer, at andelen af børn der er startet i skole som 6 årige svarer til landsgennemsnittet.

Det skal bemærkes, at fremskrivningen af elevtal er forbundet med en grad af usikkerhed da elevers søgemønstre er påvirkelige af ændringer i skoledistriktsgrænser og ændring i skoleindskrivningen.

Udvikling i elevtallet for skoleår 2017/18-2027/28

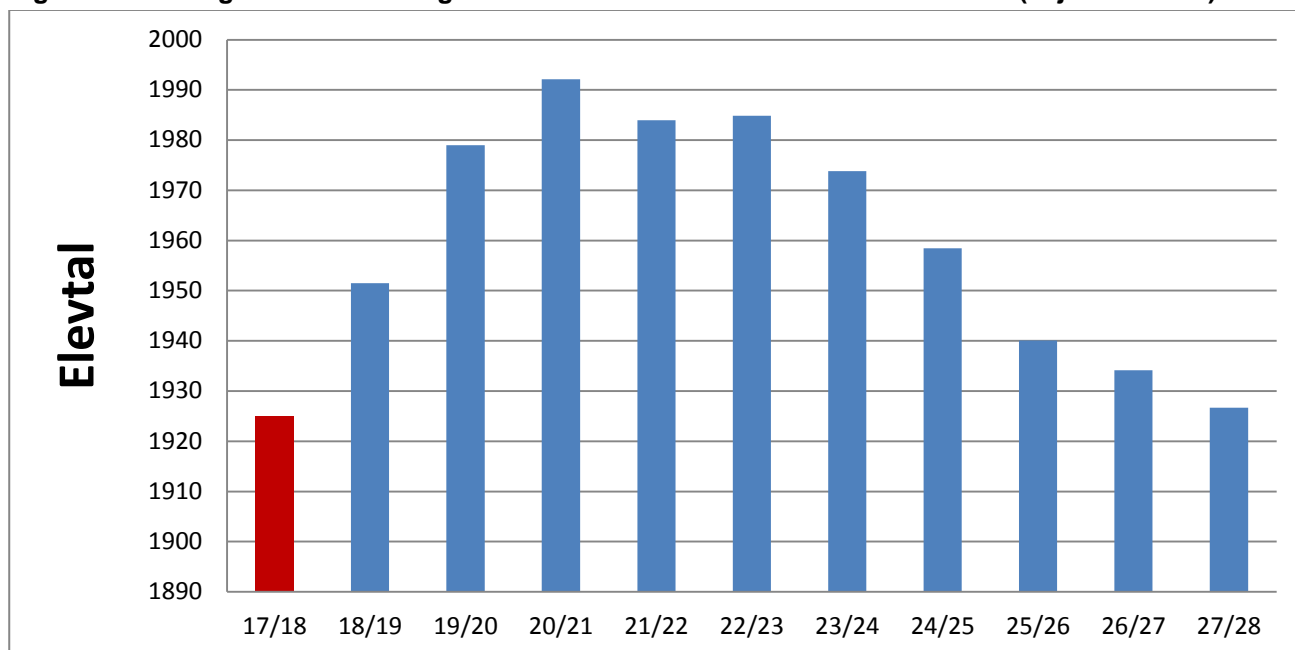
Elevtalsprognosen venter et mindre fald i antallet af elever over de næste 10 år fra 2.095 elever i skoleåret 2017/18 til 2.059 elever i skoleåret 2027/28. Der ventes dog en relativ større udvikling i det samlede elevtal i de kommende fire år fra 2095 elever til 2136 elever, det vil sige en stigning på 41 elever. Udviklingen i antal folkeskoleelever stiger i samme periode fra 1925 elever til 1992 elever, det vil sige en stigning på 67 elever. Således forventes det også at søgningen til de øvrige skoletilbud falder. Udviklingen i elevtal for kommunen samlet set er illustreret af nedenstående figur.

Figur 2: Udviklingen i samlet elevtal i Dragør i perioden 2017/18 – 2027/28 (1. januar i året)

Dragør Kommunes befolkningsprognosen 2018-2028, s. 14

Figur 3: Udviklingen i elevtal i Dragør Kommunes folkeskoler 2017/18 – 2027/28 (1. januar i året)

Dragør Kommunes befolkningsprognosen 2018-2028, s. 15

Elevtal på kommunens skoler

Fordelingen af elever på kommunens skoler, samt deres brug af andre tilbud fremgår af nedenstående tabel 5. Tilsvarende tabeller med elevtal for de enkelte skoler opdelt på klassetrin findes i befolkningsprognosens resultatsamling.

For Dragør Skole og St. Magleby Skole er udviklingen i elevtallet i hele prognoseperioden frem mod 2028 tydelig: Dragør Skoles elevtal forventes at stige fra 450 elever til 575 elever, hvilket er stigning på 125 elever. For St. Magleby Skole er udviklingen modsat, da elevtallet ventes at falde fra 756 elever til 633 elever, hvilket er et fald på 123 elever. For Nordstrandsskolen er udviklingen ikke stabil. Elevtallet forventes være uændret i den samlede prognoseperiode frem mod 2028, men der forudses en stigning frem mod 2022 fra 719 elever til 764 elever, hvorefter elevtallet igen falder.

Tabel 5: Udvikling i elevtal fordelt på kommunes skoler og andre tilbud 2018-2028 (1. januar i året)

	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028
Dragør Skole	450	472	491	500	508	523	537	548	558	568	575
Nordstrands-skolen	719	735	755	761	764	761	758	747	731	722	718
St. Magleby skole	756	744	733	731	712	701	679	664	651	644	633
Folkeskoler total	1925	1951	1979	1992	1984	1985	1974	1958	1940	1934	1927
Efterskole	47	37	38	39	40	40	41	42	42	40	40
Privatskole	67	64	59	58	60	59	58	57	56	55	55
Andre skoler	8	9	8	8	9	9	9	9	9	8	9
Specialelever i andre kommuner	20	20	20	20	20	19	18	17	16	16	15
Folkeskoler i andre kommuner	28	22	21	18	17	16	15	14	13	13	13
Hovedtotal	2095	2103	2125	2136	2130	2127	2115	2098	2076	2066	2059

Dragør Kommunes befolkningsprognosen 2018-2028, s. 15

Definition af serviceudgifter i 2019

Udgifter indenfor servicerammen omfatter fx alle udgifter til dagtilbud, skoler, ældreområdet, bygnings- og vejvedligeholdelse m.v. Udgifter udenfor servicerammen omfatter fx overførselsudgifter til kontanthjælp og førtidspension, hvor budgettet kun kan påvirkes på længere sigt.

Definitionen af serviceudgifterne i 2019 indeholder ingen ændringer i forhold til definitionen i 2018.

Regnskabsmæssigt defineres serviceudgifterne som de samlede nettodriftsudgifter på hovedkonto 0-6 fratrukket nedenstående undtagelser:

Undtagelser fra servicerammen

- Nettodriftsudgifterne på de brugerfinansierede områder (hovedkonto 1)
- Nettodriftsudgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering (funktion 4.62.81)
- Nettodriftsudgifter til ældreboliger (funktion 0.25.19)
- Indtægterne fra den centrale refusionsordning for særligt dyre enkelsager (funktion 5.22.07)
- Nettodriftsudgifterne til overførsler (tabel 1) og forsikrede ledige (tabel 2)

Tabel 1 Nettodriftsudgifter til overførsler

3.30.45 Erhvervsgrunduddannelser
3.38.77 Daghøjskoler
5.46.60 Introduktionsprogram m.v.
5.46.61 Introduktionsydelse
5.46.65 Repatriering
5.48.66 Førtidspension tilkendt efter 1. juli 2014
5.48.67 Personlige tillæg m.v.
5.48.68 Førtidspension tilkendt før 1. juli 2014
5.57.71 Sygedagpenge
5.57.72 Sociale formål
5.57.73 Kontanthjælp
5.57.74 Kontanthjælp vedrørende visse grupper af flygtninge
5.57.75 Aktiverede kontanthjælpsmodtagere
5.57.76 Boligyldelse til pensionister
5.57.77 Boligsikring
5.57.79 Udd ordning, midlertidig arbejdsmarkedsydelse og kontantydelse
5.58.80 Revalidering, undtagen dr.1 grp. 004 og 005.
5.58.81 Løntilskud til personer i fleksjob m.v.
5.58.82 Ressourceforløb og jobafklaringsforløb
5.58.83 Ledighedsydelse
5.68.90 Driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats
5.68.97 Seniorjob til personer over 55 år
5.68.98 Beskæftigelsesordninger

Tabel 2 Nettodriftsudgifter til forsikrede ledige

5.57.78 Dagpenge til forsikrede ledige
5.68.91 Beskæftigelsesindsats for forsikrede ledige

Optimering af ejendomskapaciteten i Dragør Kommune

13. august 2018

Indholdsfortegnelse

1	Analysens baggrund, indhold og formål.....	3
1.1	Principper og roka despor	4
1.2	De 18 roka despor	4
2	Sammenfatning	5
2.1	De 18 roka despor	9
2.2	Øvrige fokusområder	12
2.3	Implementeringsomkostninger og den videre proces	12
3	Multifunktionel anvendelse af matrikler	13
3.1	Forventede indtægter ved salg af ejendomme og matrikler	14
3.2	Den samlede driftseffektivisering ved salg af matrikler	18
4	Rokadespor på SFO-området	19
4.1	Integration af SFO og indskoling	19
5	Rokadespor indenfor dagtilbud.....	21
5.1	Uddybning af roka despor på dagtilbudsområdet	22
5.2	Rokadesporets investeringsperspektiv	22
6	Rokadespor på kulturområdet	24
6.1	Flytning af hovedbiblioteket	24
6.2	Lokalarkivet	24
6.3	Musikskolen	24
6.4	Opsummering	25
7	Rokadespor med rådhus som omdrejningspunkt	26
7.1	Nyt Borger- og Sundhedscenter.....	26
7.2	Rådhus som Kultur- og Musikhus.....	27
7.3	Opsummering	28
8	Rokadespor på skoleområdet	29
8.1	To roka despor med basis- og udskolingskoler	29
8.2	Rokadespor: Fra tre skoler til to	31
8.3	Opsummering	32
9	Øvrige fokusområder	34
10	Sådan har vi gjort	35
10.1	Årlige driftsbesparelser - øget råderum på skolen	35
10.2	Årlige driftsbesparelser - frigjorte ressourcer til ledelse	36
10.3	Årlige driftsbesparelser - bygninger	37
10.4	Reduktion i vedligeholdelse (udgifter til genopretning)	38
10.5	Salgsprovenu	38
10.6	Ny organisering på rådhuset	39
10.7	Anlæg og implementering	40
10.8	Interview	43

1 Analysens baggrund, indhold og formål

I denne rapport analyseres mulighederne for at optimere Dragør Kommunes anvendelse af kommunale kvadratmeter med henblik på at afdække det konkrete effektiviseringspotentiale. Analysen identificerer – ud fra en grundforudsætning om uændret serviceniveau – det økonomiske potentiale ved at tilpasse kommunens ejendomskapacitet på alle sektorområder til kommunens fremadrettede behov. På den baggrund skabes et beslutnings- og prioriteringsgrundlag vedrørende kommunens samlede ejendomsportefølje og dennes fremtid – i forhold til udvidelser eller indskrænkninger, ændret anvendelse, til- og ombygninger, nybygninger og salg af bygninger.

Optimeringen anviser veje til en mere effektiv anvendelse af bygningsmassen, anskueliggjort gennem mulige rokadespor¹, dvs. konkrete forslag til en alternativ anvendelse og udnyttelse af ejendomsmassen på tværs af sektorområderne i Dragør Kommune.

I analysen estimeres følgende økonomiske forhold:

- Årlige driftsbesparelser – skoleområdet: De årlige driftsbesparelser på skoleområdet er i denne analyse beregnet som et resultat af, at en ændret elevsammensætning i visse tilfælde muliggør sammenlægning af klasser
- Årlige driftsbesparelser i form af lederlønnings (når der sammenlægges enheder)
- Årlige driftsbesparelser i forsyningsudgifter, vedligehold samt midler til genopretning, grundet vedligeholdelseefterslæb
- Anlægsinvesteringer som en følge af rokadespor, eksempelvis nye faglokaler på skolerne eller investering i større og opdaterede læringsmiljøer i dagtilbud og/eller skoler
- Forventede indtægter ved salg af ejendomme og matrikler

Følgende hoveddata indgår i analysen:

1. Data om bygningsdrift, vedligeholdelse, genopretning og anlæg samt salgsværdi for udvalgte bygninger
2. Data, der beskriver lokaleanvendelse, kapacitet og kvadratmeter
3. Prognosedata om udvikling i Dragør Kommunes befolkningstal samt børne- og elevtal

¹ Et eksempel på et rokadespor er, at to dagtilbud samles på én matrikel, idet der evt. bygges til for at rumme alle børn. De sparede driftsmidler ved sammenlægningen og salgsværdien af grundarealet for den ene frigjorte matrikel, som en følge af rokadesporet, beregnes. På denne måde kvalificerer rokadesporet beslutningen om at anvende kvadratmeter på en klogere måde, idet rokadesporet bearbejder data, der både rummer faktuelle data samt prognosebaserede data for – i dette eksempel - børnetallets udvikling.

1.1 Principper og rokadespor

Analysen baserer sig dels på en række fælles principper, dels en række rokadespor, hvor rokadesporene i vidt omfang kan gennemføres samtidigt.

Analysen baserer sig på følgende grundlæggende principper:

Figur 1 Analysens principper

1.2 De 18 rokadespor

I analysen opereres der med i alt 18 rokadespor, som i nogen udstrækning kan kombineres:

SFO-området rummer seks mulige rokader, mens dagtilbud bliver analyseret gennem fire mulige rokader. Det samlede kulturområde, omfattende bibliotek, lokalarkiv og musikskolen rummer til sammen tre mulige rokader.

Endelig rummer skoleområdet tre rokadespor, og afslutningsvist er der to rokadespor, der har fokus på den fremtidige anvendelse af rådhusets kvadratmeter.

Foruden de 18 rokadespor er der anført en række supplerende muligheder for at anvende bygningerne mere hensigtsmæssigt.

2 Sammenfatning

Analysen, som Brøndum & Fliess har udarbejdet for Dragør Kommune, omfatter alle kommunale ejendomme. Analysen beregner det økonomiske potentiale ved at tilpasse kommunens bygningsmasse på tværs af sektorområder til kommunens fremadrettede behov.

Analysen anviser forskellige veje til en mere effektiv og fleksibel anvendelse af bygningsmassen og peger på muligheder for både at reducere de årlige driftsudgifter til bygningsmassen og realisere en engangsindtægt ved salg af matrikler. Vejen anvises gennem 18 rokadespor, der viser, hvordan bygningerne kan anvendes på en ny måde – og hvor der samtidig er behov for investeringer. Målet er at bruge kommunens bygninger på en mere effektiv måde for at skaffe ressourcer til udvikling af kvalitet i kerneydelserne.

Analysen anviser tillige veje til, hvordan et effektiviseringspotentiale kan omsættes i investeringer i nye bygninger, konkret i form af et nyt dagtilbud og en nytænkning i forhold til rådhusets anvendelse.

Den efterfølgende tabel sammenfatter de økonomiske konsekvenser for hvert af de 18 rokadespor:

Tabel 1 Økonomiske konsekvenser for i alt 18 rokadespor

Område	Rokadespor	1. Årlige driftsbesparelser (skoleområdet, klasser)		3. Årlige driftsbesparelser (bygning)	4. Reduktion i udgifter til genopretning ¹	5. Salgsprovenu		6. Anlæg og implementering
		2. Årlige driftsbesparelser (lederløn)	Anvendelse til bolig			Anvendelse til erhverv		
Skole	Dragør Skole som udskolings-skole*	4,8	1,6	0,1	0,0	0,0	0,0	19,4
	Nordstrandsskolen som enheds-skole med udskolings elever fra de to øvrige skoler	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,3
	Dragør Skole lukkes	2,5	2,6	0,5	7,3	53,0	53,0	36,7
SFO	Strandengens SFO lukkes*	/	0,3	0,4	0,1	8,4	8,3	1,3
	Blushøj SFO lukkes*	/	0,3	0,1	0,2	5,0	4,1	0,3
	SFO Hovedgaden lukkes*	/	0,3	0,3	0,0	4,0	3,1	0,6
	SFO Jægervejen lukkes*	/	0,3	0,2	1,1	4,2	4,2	0,5
	Store Magleby Skoles SFO lukkes*	/	0,3	0,3	0,3	0,0	9,3	1,0
	SFO Sølyst lukkes*	/	0,3	0,2	0,0	4,3	5,8	0,5
Dagtilbud	Sansehuset lukkes*	/	1,4 ²	0,1	0,6	6,3	4,9	0,1
	Høgevænget lukkes	/		0,2	1,8	10,8	7,4	0,3
	Høgevænget rives ned og nyt børnehus bygges*	/		0,5	1,9	7,6	5,8	54,6
	Daglejens legestue lukkes*	/	/	0,1	0,0	4,6	4,5	0,0
Bibliotek, lokalarkiv og musikskolen	Hovedbiblioteket lukkes og flyttes til Hollænderhallen*	/	/	0,3	1,3	0,0	9,1	4,5
	Lokalarkiv lukkes og flyttes*	/	/	0,1	0,1	4,8	3,8	2,3
	Musikskolen lukkes og flyttes*	/	/	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Rådhuset	Færre kontorarbejdspladser på rådhuset*	/	/	3,5	0,0	0,0	0,0	17,9
	Nyt rådhus	/	/	1,3	1,3	0,0	0,0	70,0

Note:
¹ Opgørelserne vedrørende genopretning er en samlet opgørelse for perioden 2018-2025.

² Opgørelsen over de årlige driftsbesparelser (lederløn) på 1,4 mio. kr. er opgjort således, at de enten opnås ved at både Sansehuset og Høgevænget lukkes eller ved at Sansehuset lukkes og Høgevænget rives ned og nyt børnehus bygges.

Indholdet i rokadesporene² gør, at de økonomiske konsekvenser for samtlige 18 rokadespor ikke kan adderes, når de samlede økonomiske konsekvenser skal beregnes. Følgende rokadespor (som er markeret med * i ovenstående tabel) kan lægges sammen for at opgøre de samlede økonomiske konsekvenser ved fuld implementering:

- * Dragør Skole som udskolings-skole
- * Strandengens SFO lukkes
- * Blushøj SFO lukkes
- * SFO Hovedgaden lukkes
- * SFO Jægervejen lukkes
- * Store Magleby Skoles SFO lukkes
- * SFO Sølyst lukkes
- * Sansehuset lukkes
- * Høgevænget rives ned og nyt børnehus bygges
- * Dagplejens legestue lukkes
- * Hovedbiblioteket lukkes og flyttes til Hollænderhallen
- * Lokalarkiv lukkes og flyttes
- * Musikskolen lukkes og flyttes
- * Færre kontorarbejdspladser på rådhuset

Dette medfører følgende samlede økonomiske konsekvenser:

Figur 2 Det samlede økonomiske potentiale

² Denne analyse indeholder 18 konkrete rokadespor. Der kan være andre mulige løsninger – fx at en foreslået, afhængt SFO alternativt kan indgå i et rokadespor i forhold til dagtilbudsområdet mv.

De samlede årlige driftsbesparelser udgør ca. 16 mio. kroner: De årlige driftsbesparelser som følge af færre klasser på skoleområdet udgør ca. 5 mio. kroner, mens de anslåede årlige driftsbesparelser relateret til de organisatoriske gevinster i form af reduktioner i antal ledere (og dermed mindskede udgifter til lederlønninger) ligeledes udgør ca. 5 mio. kroner. Endelig udgør de årlige driftsbesparelser på bygningsområdet ca. 6 mio. kr.

Hertil kommer ca. 5 mio. kroner, som spares på et reduceret behov for genopretning (2018-2025) i form af indvendig og udvendig vedligehold. Det forventede salgsprovenu udgør samlet set mellem ca. 49 og ca. 63 mio. kroner.

Anlægs- og implementeringsudgifterne udgør en engangsudgift på ca. 103 mio. kroner. Den største enkeltinvestering blandt de ca. 90 mio. kroner er etablering af en ny institution på Høgevænget (anlægsinvestering på ca. 55 mio. kroner), som foreslås gennemført, idet dagtilbudene i Dragør Kommune er karakteriseret ved relativt små og bygningsvedligeholdelseskrevende bygninger. Derfor er det foreslået, at der sker en betydelig optimering af de eksisterende bygninger på dagtilbudsområdet med henblik på at forny de fysiske rammer gennem investering i en ny institution, der kan rumme Høgevængets og Harevængets nuværende børnetal. Som en konsekvens af dette lukkes Harevænget og matriklen sælges med henblik på at dette provenu indgår til finansiering af en ny institution.

De øvrige anlægs- og implementeringsudgifter går til etablering af nyt læringsmiljø ved fysisk at samle SFO med indskolingen, etablering af ny organisering af Dragør Kommunes tre skoler ved enten at samle eleverne på to skoler frem for tre, eller etablere udskolings-skole og basis-skoler.

Rokadesporene vil tilsammen udgøre et betydeligt bidrag til byudviklingen i Dragør by. Dette sker for det første gennem frigørelse af matrikler, som kan udstykkes til byggegrunde. Til sammen rummer de frigjorte arealer i alt 25-30 byparcelgrunde, som alle ligger meget attraktivt. For det andet rummer rokadesporene med fokus på udvikling af rådhuset et væsentligt løft af Dragør Bys brand, enten ved at ombygge rådhuset til et Borger- og Sundhedscenter eller til et center for kultur og musik, idet musikskolen integreres i det nye rådhus.

Det reducerede behov for genopretning, grundet det foreslåede salg af bygningerne på ca. 5 mio. kroner for perioden 2018-2025 vil ikke løse alle udfordringer med genopretningsefterslæbet. Der vil fortsat optræde et efterslæb på budgettet, som vil betyde, at budgettet også fremover primært vil gå til akutte opgaver, servicearbejder, ny lovgivning, indeklimasager og opgaver i forbindelse med løbende brandsyn.

Dragør Kommunes gennemgang af alle kommunale bygninger viser, at der bør afsættes 2,25 mio. kroner årligt til skolerne, 1 mio. kroner årligt til daginstitutionerne og 400.000 kroner årligt til Hollænderhallen til genopretningsopgaver. Dette giver i alt 3,65 mio. kroner, svarende til en stigning i budgettet til genopretning på 1,15 mio. kr. årligt.

Tilmed viser nøgletal, baseret på V&S prisberegninger, at udgiften til en middelstandard for vedligeholdelse vil ligge på 140 kroner pr. m² i gennemsnit. Bevillingen til årlig drift vil således hæves med ca. 85 % til 7 mio. kroner for at ligge på et gennemsnitligt niveau set i forhold til dette nøgletal.

Reduktionen i antal matrikler, som foreslås i denne rapport, løser således ikke alle udfordringer med et utilstrækkeligt budget til genopretningen, men er et vigtigt et skridt på vejen.

2.1 De 18 rokadespor

På **SFO-området** fokuseres på en fysisk samling af en række af de nuværende SFO-institutioner med skolernes indskoling. Elevernes SFO-tid udgør relativt få timer om dagen, hvilket taler for en øget deling af kvadratmeter med skolernes indskoling. En fysisk samling af en række SFO'ere vil tilmed fremme et tættere samarbejde mellem lærerne i indskolingen og pædagogerne i SFO. Pædagoger og lærere bidrager med hver deres fagligheder gennem et tættere samarbejde, baseret på en fælles fysisk base.

De berørte institutioner, der foreslås samlet med skolernes fysiske indskolingsmiljøer er følgende:

- Strandengens SFO
- Blushøj SFO
- SFO Jægervejen
- St. Magleby SFO Hovedgaden
- St. Magleby Skole SFO Kirkevej
- SFO Sølyst

Samlingen forudsætter, at institutionernes medarbejdere indgår i et ligeværdigt samarbejde med indskolingens medarbejdere. De forskellige pædagogiske og lærerfaglige tilgange, der stimuleres gennem et fysisk fællesskab, skal ses som en styrke, ikke et problem.

Frigjorte ressourcer til vikardækning og bemanning i institutionernes ydertimer gennem fælles fysisk lokalitet er ikke beregnet i analysen. Erfaringsvist er der gennem samling af aktiviteterne en effektiviseringsfordel, som kan omsættes i kerneydelsen.

En række rokadespor på **dagtilbudsområdet** søger at samle nogle af dagtilbuddene på færre matrikler. Dette sker gennem følgende forslag til rokadespor:

- Sansehuset samles med omkringliggende dagtilbud
- Høgevænget indgår i to forskellige rokadespor: 1) Der sker en samling af børnene på omkringliggende dagtilbud eller 2) Høgevængets bygninger nedrives til fordel for et nyt, større børnehus på matriklen, med plads til børn fra både det nuværende Høgevænget og naboinstitutionen Harevænget (alternativt Sansehuset)
- Daglejens legestue (inkl. gæstehus) lukkes, idet faciliteterne deles med omkringliggende dagtilbud

Rokadesporene skaber nye fysiske rammer for dagtilbud gennem en samling af dagtilbuddene på færre matrikler. Det vurderes i rokadesporene, hvordan en samling af dagtilbud kan resultere i færre kvadratmeter og dermed reducerede vedligeholdelsesudgifter, blandt andet muligt gennem salg af de nuværende matrikler. Der er anlagt en investeringstankegang i formuleringen af en række af rokadesporene, hvor drift og vedligehold påvirkes både gennem nybyggeri i et større dagtilbud og en samtidig nedbygning af mindre institutioner.

Rokadesporene på **kulturområdet** omfatter følgende forslag:

- Hovedbiblioteket flyttes fra den nuværende dysfunktionelle og ikke-brugervenlige lokalitet til Hollænderhallen. Alternativt kan overvejes en samling af biblioteket med det pædagogiske læringscenter på Dragør Skole
- Lokalarkivet lukkes og aktiviteterne flyttes til rådhuset. Omfattende historiske materialer i lokalarkivets depot kan placeres særskilt enten hos en privat udbyder eller gennem udnyttelse af kælderfaciliteter i andre kommunale bygninger
- Musikskolen flyttes til St. Magleby Skole, der således danner en ramme for et tættere samspil mellem musikskole og folkeskole. Musikskolens arealer kan indgå i rokadesporet, der omdanner rådhuset til et Borger- og Sundhedscenter, jf. rokadespor omtalt nedenfor

Der opereres med to rokadespor, der inkluderer det nuværende **rådhus**:

- Dels etablering af et nyt Borger- og Sundhedscenter, som samler aktiviteter fra Wiedergården i en renovering af det eksisterende rådhus. Rådhuset indrettes tilmed efter organisatoriske principper om færre kontorarbejdspladser pr. medarbejder, nye storrum, stillerum og projektrum
- Dels et nybygget rådhus på færre kvadratmeter og med en bedre funktionel anvendelse af kvadratmeter, fremfor den nuværende kvadratmeteranvendelse med megen spild- og gangplads i det eksisterende rådhus

Etablering af et nyt Borger- og Sundhedscenter omfatter rådhusets nuværende ca. 4.000 kvadratmeter, der omdannes til klogte kvadratmeter i et Borger- og Sundhedscenter – med både nuværende borgerservice, aktivitetshus og udgående sundhedspleje.

Effektiviseringen af anvendelse af bygningsmassen sker gennem etablering af fleksible arbejdspladser med storrum, stillerum og projektrum. Det fremtidige pladsbehov tager udgangspunkt i 120 eksisterende kontorarbejdspladser, der ud fra et princip om færre kontorarbejdspladser pr. medarbejder reduceres til 85 kontorarbejdspladser, svarende til 1.275 kvadratmeter fremover til kontorarbejdspladser.

Aktivitetshuset råder over 1.400 kvadratmeter på Wiedergården, som flyttes til nyindrettede lokaler. Wiedergården omfatter tillige op til omkring 60 (primært udgående) medarbejdere på sundheds- og hjemmeplejeområdet. Denne medarbejdergruppe får mødefaciliteter og fælleslokaler stillet til rådighed på rådhuset.

På den baggrund kan der i rokadesporet frigøres lejeudgifter til Wiedergården på op til 3,5 mio. kroner årligt. Samtidig er der på rådhuset behov for at udbygge fællesfaciliteter til Aktivitetshuset på 500 kvadratmeter til fitness, genoptræning mv.

Rokadesporet omdanner således det eksisterende rådhus med tilbygning på 500 kvadratmeter til Aktivitetshuset, og skaber en bedre anvendelse af rådhusets kvadratmeter. Nogle af aktiviteterne i Aktivitetshuset kan tilmed erlægges til St. Magleby Skole efter kl. 15.00. I tilbygningen kan endvidere tænkes aktiviteter fra musikskole og kulturhus ind. Denne fokus på kulturhus og musikskole kan tilmed understøttes ved at indtænke St. Magleby Skole, der ligger som genbo til rådhuset.

Etablering af et nyt rådhus i Dragør Kommune indebærer at det nuværende rådhus nedrives, og at der opbygges et nyt center for kultur, herunder bibliotek og administration på matriklen. Kombinationen af administration, kulturhus og musikskole er et bærende element i dette rokadespor.

I forhold til **skoleområdet** er der foreslået i alt 3 rokadespor:

- Dragør Skole gøres til udskolingsskole for elever i 7.-9. klasse med Nordstrandsskolen og St. Magleby Skole som basisskoler, dvs. med elever på de to skoler fra 0.-6. klasse. Nordstrandsskolen modtager desuden Dragør Skoles elever fra 0.-6. klasse
- Nordstrandsskolen gøres til enhedsskole med udskolingselever fra de to øvrige skoler. Nordstrandsskolen gøres dermed til udskolingsskole for alle tre skoler – og fastholder desuden egne elever i indskoling og mellemtrin. Dragør Skole og St. Magleby Skole rummer egne elever fra 0.-6. klasse
- Dragør Skoles elever samles på de to øvrige matrikler, dvs. Dragør Skole lukkes og matriklen/bygningerne sælges. Der investeres i nye faglokaler og nye kvadratmeter til læringsmiljøet på de to nye skoler

2.2 Øvrige fokusområder

Der er tillige identificeret en række supplerende optimeringsmuligheder i forhold til nogle af de kommunale bygninger:

- Et fremtidigt behov for det 9. spor på skolernes almenområde kan placeres på Nordstrandsskolen nuværende SFO-lokaler på skolen, og dermed ikke nødvendiggøre nye investeringer. Dette kan ske gennem en rocade, der udnytter SFO-lokalerne – og som tillige skaber fælles lokaleudnyttelse for SFO og indskolingen
- Kedelhusets aktiviteter flyttes til Hollænderhallen. Denne flytning antages at være udgiftsneutral driftsmæssigt
- Musikskolen kan nedrives, idet grunden kan indgå som en del af rokadesporene i forhold til ny anvendelse af rådhuset. Musikskolen flyttes til St. Magleby Skole med henblik på at styrke samspillet mellem skole og musikskole

2.3 Implementeringsomkostninger og den videre proces

Analysens forslag til rokadespor skal efter nærmere drøftelse og principbeslutning uddybes med henblik på at gøre de beskrevne rokadespor til konkrete løsninger. I den forbindelse skal implementeringsproces og implementeringsomkostninger beskrives som en del af den konkrete løsningsbeskrivelse. Løsningsbeskrivelsen – understøttet af implementeringsproces og implementeringsomkostninger – udgør således en nødvendig efterbearbejdning af forslagene, som ikke er gennemført i denne rapport.

Analysens rokadespor er ikke for alles vedkommende gensidigt afhængige, dvs. der nogle kan vælges forslag ud, mens andre kan undlades. Med henblik på at optimere ejendomsmassen og dermed høste et salgsprovenu såvel som indfri effektiviseringspotentialet er der tre nøglebeslutninger, som er betydende:

1. Renovering af det nuværende rådhus, der etableres efter de skitserede principper om fleksible arbejdspladser og med borgerfokus i indretningen
2. Salg af matrikler, der muliggøres gennem samling af aktiviteter på færre matrikler, hvilket gennemføres både på SFO- og dagtilbudsområdet. Målet hermed er dels at skaffe midler til investeringer, dels at reducere driftsudgifterne, dels at skabe bedre rammer for læringsmiljøerne
3. Investering i nye dagtilbud med henblik på at fremme de fysiske rammer for inspirerende og opdaterede børnemiljøer

3 Multifunktionel anvendelse af matrikler

Analysen fokuserer på, hvordan Dragør Kommunes bygninger kan anvendes klogere gennem en kombineret øget anvendelsesgrad og øget udnyttelsesgrad. Et eksempel på en øget anvendelsesgrad er, når rådhusets kvadratmeter anvendes bedre ved at aktivere "døde" kvadratmeter, som i dag anvendes til gange mv., men som fremover kan aktiveres gennem nyindretning, baseret på nye organisatoriske principper for indretning af kontorarbejdsplader (færre kontorarbejdspladser pr. medarbejder, grundet udgående aktiviteter, møder, kurser, sygdom, ferie etc.).

Et andet eksempel på en øget anvendelsesgrad er rokadespor, der sigter mod samling af dagtilbud, dvs. der reduceres i antallet af matrikler, hvilket sikrer en mere effektiv udnyttelse af kvadratmeter samt tillige muliggør et løft i læringsmiljøet, muliggjort af anlægsinvesteringer.

Øget udnyttelsesgrad sker gennem samling af SFO og indskoling i fælles lokaler. Dette muliggør tilmed et tættere pædagogisk samarbejde mellem pædagoger i SFO og lærerne i indskolingen. Lokalerne i indskolingen står delvist tomme efter klokken 14.00, hvorfor SFO-aktiviteter kan tage over. En samling af SFO og indskoling muliggør nye læringsmiljøer og nye professionelle læringsfællesskaber.

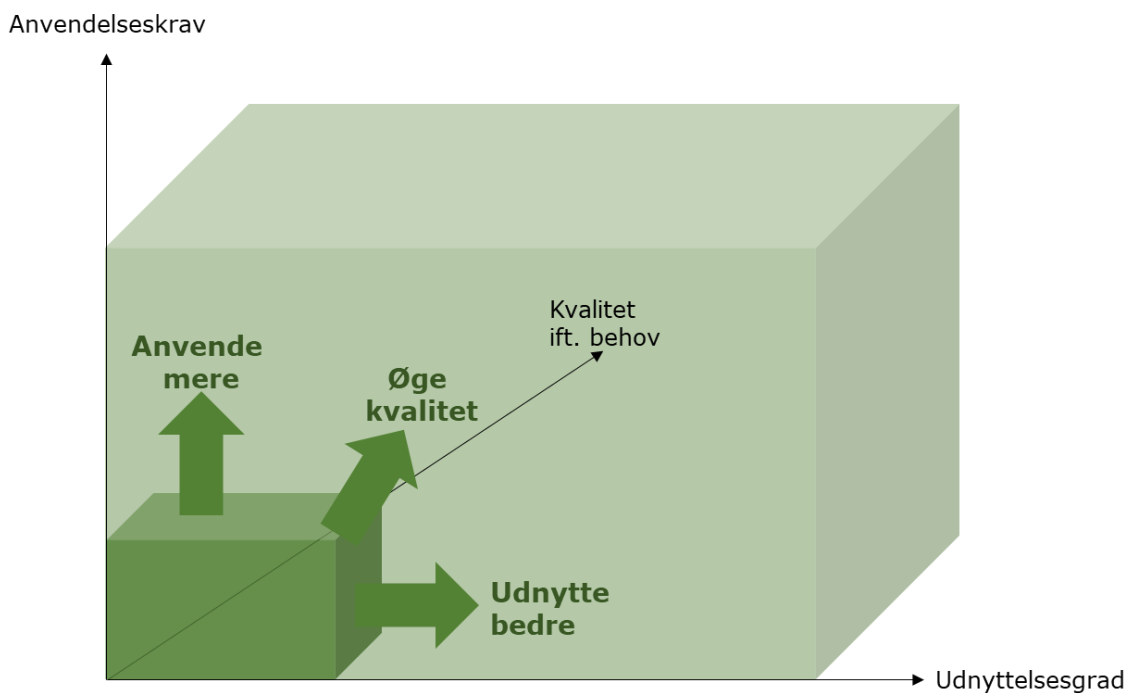
En øget udnyttelsesgrad sker tillige, når rådhuset i et rokadespor omdannes til et Borger- og Sundhedshus med rehabilitering, træning og mødefacilitering til foreninger og borgere. Dette sker gennem en fornyelse af rådhusets indretning og gennem en tilbygning til aktiviteterne til rehabilitering. Rådhuset omdannes fra fortrinsvist at være en administrativ bygning til at være en borger- og sundhedsrettet enhed, der matcher flere af borgernes behov, end det har været muligt at matche førend.

Bibliotek og lokalarkiv tænkes endvidere sammen med eksisterende bygninger med henblik på både at fremme anvendelses- og udnyttelsesgrad: Biblioteket sammentænkes med Hollænderhallens faciliteter med henblik på at nå bredere ud til borgere i opdaterede lokaler, mens lokalarkivets aktiviteter flyttes til rådhuset, således at lokalarkivet kommer tættere på borgere. Målet er, at de enkelte funktioner tænkes sammen, således at en multifunktionel anvendelse af kommunens kvadratmeter bliver mulig.

Der fokuseres tillige på, hvorvidt lejede bygninger med høj husleje kan udfases med henblik på at anvende kommunale kvadratmeter. Eksempelvis søges alternative lejemål til de eksterne lejemål dels for Aktivitetshuset, dels til den udgående hjemmepleje, hvor begge aktiviteter er placeret i eksternt lejemål på Wiedergården.

Neden for er tankegangen bag rokadesporene angivet i en figur, der viser, hvordan anvendelsesgrad og udnyttelsesgrad understøtter hinanden og giver et samlet løft i kvaliteten i Dragør Kommunes eksisterende kvadratmeter. Multifunktionelle kvadratmeter er et udtryk for, at anvende eksisterende kvadratmeter mere, at udnytte eksisterende kvadratmeter bedre samt øge kvaliteten af de eksisterende kvadratmeter:

Figur 3 Multifunktionelle, kloge kvadratmeter

Kilde:

Kommunernes Landsforening: Foranalyse til projekt "Kloge kommunale kvadratmeter", marts 2018.

3.1 Forventede indtægter ved salg af ejendomme og matrikler

Vurderingerne af matriklernes salgsværdi er baseret på et skøn over ejendommens og matriklens anvendelsesmuligheder, hvem en potentiel køber kan være og hvilken pris en køber skønnes at ville give for den pågældende ejendom og matrikel. En køber kan enten være en privatperson (bolig), en investor eller en organisation. I vurderingen er der i første omgang ikke taget hensyn til eventuelle lokalplanmæssige begrænsninger, der måtte være.

I de efterfølgende tabeller er de forventede indtægter ved salg af en række udvalgte ejendomme og matrikler anført. Der kan i alt indhentes en forventet indtægt på mellem ca. 102 og ca. 116 mio. kroner, hvis der optimeres på forventet salgsprovenu:

Tabel 2 Forventede indtægter ved optimering af salg af ejendomme og matrikler

Matrikel	Adresse	Anslået værdi i kroner	
		Anvendelse til bolig	Anvendelse til erhverv
Strandengens SFO	Engvej 26	8.400.000	8.325.000
Blushøj SFO	Engvej 1	5.000.000	4.050.000
SFO Jægervejen	Jægervej 30	4.200.000	4.175.000
St. Magleby SFO	Hovedgaden 29	4.000.000	3.100.000
Store Magleby Skole SFO Kirkevej	Kirkevej 24-26	/	9.300.000
SFO Sølyst**	Søvej 1	4.320.000	5.790.000
Dagtilbud Sansehuset	Søndre Tangvej 26	6.300.000	4.850.000
Dagtilbud Harevænget*	Harevænget 1	7.560.000	5.820.000
Dagplejens legestue	Engvej 22	4.600.000	4.500.000
Bibliotek	Vestgrønningen 18-20	/	9.100.000
Lokalarkivet	Stationsvej 5	4.800.000	3.800.000
Dragør skole	Vestgrønningen 9	53.000.000	53.000.000
Samlet salg		102.180.000	115.810.000

Note:

* Ved nybygning på Høgevænget.

** Der er ikke foretaget en kantstensvurdering af SFO Sølyst. I forhold til denne analyse antages det, at en eventuel kantstensvurdering ligger på et gennemsnitsniveau af kantstensvurderingerne for de øvrige SFO'ere.

Hvis der derimod optimeres på effektiviseringspotentialer i årlige driftsbesparelser, vil Dragør Skole ikke lukkes, men i stedet indgå i rokadeprene som udskolingsskole. Dette betyder en reduktion i salgsprovenu på 53 mio. kroner for Dragør Skole. Ved optimering af det mulige effektiviseringspotentialer kan der skaffes et salgsprovenu på mellem ca. 49 mio. kroner og ca. 63 mio. kroner:

Tabel 3 Forventede indtægter ved optimering af effektiviseringspotentiale ved salg af ejendomme og matrikler

Matrikel	Adresse	Anslået værdi i kroner	
		Anvendelse til bolig	Anvendelse til erhverv
Strandengens SFO	Engvej 26	8.400.000	8.325.000
Blushøj SFO	Engvej 1	5.000.000	4.050.000
SFO Jægervejen	Jægervej 30	4.200.000	4.175.000
St. Magleby SFO	Hovedgaden 29	4.000.000	3.100.000
Store Magleby Skole SFO Kirkevej	Kirkevej 24-26	/	9.300.000
SFO Sølyst*	Søvej 1	4.320.000	5.790.000
Dagtilbud Sansehuset	Søndre Tangvej 26	6.300.000	4.850.000
Dagtilbud Harevænget Ved nybygning på Høgevænget	Harevænget 1	7.560.000	5.820.000
Dagplejens legestue	Engvej 22	4.600.000	4.500.000
Bibliotek	Vestgrønningen 18-20	/	9.100.000
Lokalarkivet	Stationsvej 5	4.800.000	3.800.000
Samlet salg		49.180.000	62.810.000

Note:

* Der er ikke foretaget en kantstensvurdering af SFO Sølyst. I forhold til denne analyse antages det, at en eventuel kantstensvurdering ligger på et gennemsnitsniveau af kantstensvurderingerne for de øvrige SFO'ere.

I den efterfølgende tabel er matriklerne, som indgår i rokadespor med salgsprovenu sammenfattet. Det fremgår af tabellen, at der i alt er identificeret ejendomme, som til sammen rummer over 11.000 etagekvadratmeter:

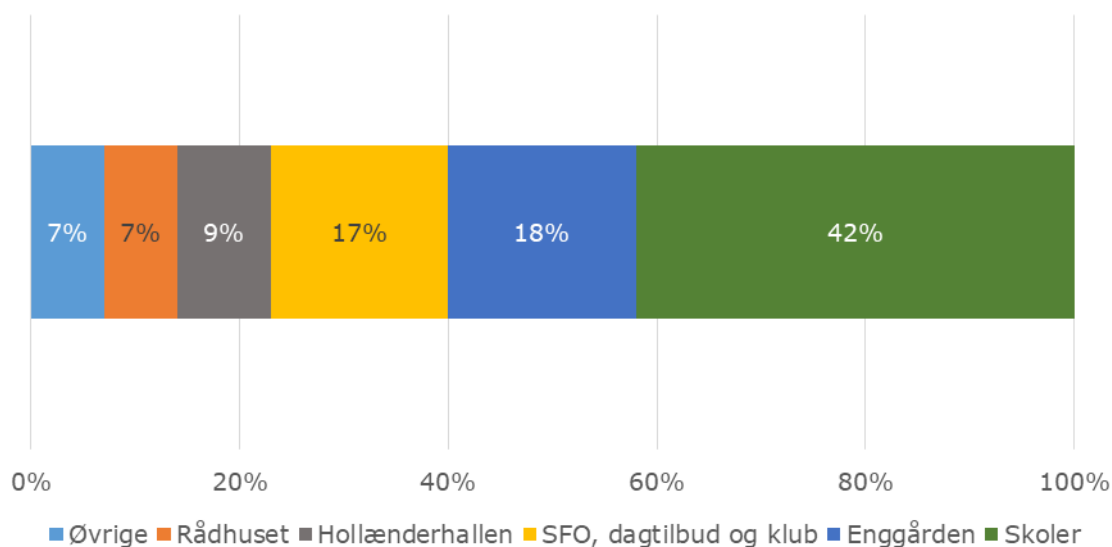
Tabel 4 Antal etagekvadratmeter i matrikler, der potentielt kan sælges

Ejendom	Adresse	Etagekvadratmeter
Strandengens SFO	Engvej 26	758
Blushøj SFO	Engvej 1	313
SFO Jægervejen	Jægervej 30	371
Store Magleby Fritidsklub	Hovedgaden 29	233
Store Magleby Skole SFO Kirkevej	Kirkevej 24	748
SFO Sølyst	Søvej 1	284
Dagtilbud Sansehuset	Søndre Tangvej 26	516
Dagtilbud Harevænget (ved bygning af nyt dagtilbud på Høgevænget)	Harevænget	671
Dagplejens legestue	Engvej 22	450
Bibliotek	Vestgrønningen 18	553
Lokalarkivet	Stationsvej 5	258
Dragør skole	Vestgrønningen 5	5995
I alt		11.150

Hvis alle bygninger i ovenstående tabel sælges, betyder det, at lidt over 11.000 kommunale kvadratmeter ejendomme sælges fra, hvilket svarer til 18 % af den samlede kommunale ejendoms masse på omkring 60.000 kvadratmeter. Dette er en relativ høj procentsats, sammenlignet med andre kommuners resultater med fokus på at fremme kloge kvadratmeter; et tal, der ligger på gennemsnitligt 7,5 %. De 18 % er et ambitiøst mål, som kan nås, hvis én af skolerne lukkes. Hvis der ses bort fra lukning af Dragør Skole, omfatter rokadesporene i alt 8,1 % af det samlede antal kommunale kvadratmeter.

Den nuværende ejendoms masse er fordelt på hovedsektorer i den efterfølgende figur:

Figur 4 Dragør Kommunes ejendoms masse, fordelt på sektorer

Tilsammen udgør skoler, SFO og dagtilbud 59 % af den samlede kommunale ejendoms masse. Hertil kommer tre bygninger (rådhuset, Hollænderhallen og Enggård), som sammenlagt omfatter 34 %.

3.2 Den samlede driftseffektivisering ved salg af matrikler

Ved salg af matrikler, som sikrer optimering af driftsbesparelserne, kan der identificeres en samlet driftsbesparelse på ca. 16 mio. kroner, mens der sker en reduktion i udgifter til genopretning på årligt ca. 5 mio. kroner, jf. efterfølgende oversigt:

Tabel 5 Gennemsnitlige driftsudgifter (vedligehold, forsyning, renhold mv.) samt midler til genopretning for udvalgte ejendomme og matrikler (kroner)

Område	Rokadespor	1. Årlige driftsbesparelser (skoleområdet, klasser)	2. Årlige driftsbesparelser (lederløn)	3. Årlige driftsbesparelser (bygning)	4. Reduktion i udgifter til genopretning
Skole	Dragør Skole som udskolings-skole*	4,8	1,6	0,1	0,0
	Nordstrandsskolen som enhedsskole med udskolingselever fra de to øvrige skoler	2,0	2,0	0,0	0,0
	Dragør Skole lukkes	2,5	2,6	0,5	7,3
SFO	Strandengens SFO lukkes*	/	0,3	0,4	0,1
	Blushøj SFO lukkes*	/	0,3	0,1	0,2
	SFO Hovedgaden lukkes*	/	0,3	0,3	0,0
	SFO Jægervejen lukkes*	/	0,3	0,2	1,1
	Store Magleby Skoles SFO lukkes*	/	0,3	0,3	0,3
	SFO Sølyst lukkes*	/	0,3	0,2	0,0
Dagtilbud	Sansehuset lukkes*	/	1,4	0,1	0,6
	Høgevænget lukkes	/		0,2	1,8
	Høgevænget rives ned og nyt børnehus bygges*	/		0,5	1,9
	Dagplejens legestue lukkes*	/	/	0,1	0,0
Bibliotek, lokalarkiv og musikskolen	Hovedbiblioteket lukkes og flyttes til Hollænderhallen*	/	/	0,3	1,3
	Lokalarkiv lukkes og flyttes*	/	/	0,1	0,1
	Musikskolen lukkes og flyttes*	/	/	0,0	0,0
Rådhuset	Færre kontorarbejdspladser på rådhuset*	/	/	3,5	0,0
	Nyt rådhus	/	/	1,3	1,3
I alt		4,8	5,0	6,2	5,4

Note:

Opgørelserne vedrørende genopretning er en samlet opgørelse for perioden 2018-2025.

De årlige driftsbesparelser på skoleområdet udgør ca. 5 mio. kr., hvilket er et resultat af færre antal klasser ved en anden elevsammensætning. De årlige driftsbesparelser som følge af færre ledere og dermed lederlønninger udgør ca. 5 mio. kr., mens de årlige driftsbesparelser på bygningsområdet udgør ca. 6 mio. kr. og vedrører besparelser i forsyningsudgifter (fx vand, varme og el) samt vedligeholdelsesudgifter både indvendigt og udvendigt samt rengøring. Den samlede besparelse på genopretning (2018-2025) udgør ca. 5 mio. kr.

4 Rokadespor på SFO-området

Der fokuseres i dette afsnit på en samling af en række hovedsagelig separat beliggende SFO-institutioner. Sammenlægningen betyder, at SFO og indskolingens samles i fælles lokaler. Elevernes SFO-tid efter afsluttet skoledag udgør relativt få timer om dagen, hvilket taler for en integration af SFO og indskoling. Integrationen betyder, at børnene undgår transport midt på dagen, ligesom et tættere samarbejde gennem fælles lokaler med indskolingens og pædagoger fremmer fællesaktiviteter og et fælles læringsmiljø.

4.1 Integration af SFO og indskoling

De berørte institutioner er følgende:

- Strandengens SFO
- Blushøj SFO
- SFO Jægervejen
- St. Magleby SFO Hovedgaden
- St. Magleby Skole SFO Kirkevej
- SFO Sølyst

Samlingen er baseret på, at institutionernes medarbejdere indgår i et ligeværdigt samarbejde med indskolingens medarbejdere. Ved en flytning af SFO'erne ind på skolerne opnås et lokalefællesskab, hvor pædagoger og lærere er i samme arbejdsfællesskab i løbet af skoledagene og deler faciliteter. Der skabes bedre fysiske rammer for, at pædagogerne medtænkes i højere grad til at facilitere læringsprocesserne, herunder fælles tid til forberedelse af gode og pædagogiske aktiviteter. Der skabes tilmed muligheder for at forny legemiljøerne, blandt andet ved at finansiere fornyelse af fællesarealer og lokaler mv.

De økonomiske konsekvenser er følgende:

Tabel 6 Økonomiske konsekvenser for seks SFO'ere

Rokadespor	2. Årlige driftsbesparelser (lederløn)	3. Årlige driftsbesparelser (bygning)	4. Reduktion i udgifter til genopretning	5. Salgsprovenu Anvendelse til bolig	Anvendelse til erhverv	6. Anlæg og implementering
Strandengens SFO lukkes	0,3	0,4	0,1	8,4	8,3	1,3
Blushøj SFO lukkes	0,3	0,1	0,2	5,0	4,1	0,3
SFO Hovedgaden lukkes	0,3	0,3	0,0	4,0	3,1	0,6
SFO Jægervejen lukkes	0,3	0,2	1,1	4,2	4,2	0,5
Store Magleby Skoles SFO lukkes	0,3	0,3	0,3	0,0	9,3	1,0
SFO Sølyst lukkes*	0,3	0,2	0,0	4,3	5,8	0,5
I alt	2,0	1,5	1,6	25,9	34,7	4,0

Note:

Opgørelserne vedrørende genopretning er en samlet opgørelse for perioden 2018-2025.

Note:

* Der er ikke foretaget en kantstenvurdering af SFO Sølyst. I forhold til denne analyse antages det, at en eventuel kantstenvurdering ligger på et gennemsnitsniveau af kantstenvurderingerne for de øvrige SFO'ere.

Af ovenstående oversigt fremgår, at i alt fem institutioner indgår i rokadespor:

- Strandengens SFO, Engvej 26 sælges og matriklen sælges med et forventet provenu på ca. 8,3-8,4 mio. kroner. SFO-aktiviteterne integreres på skolerne, idet aktiviteter og ressourcer følger den enkelte elev. Alternativt vil Strandengens SFO kunne indgå i et rokadespor i forhold til dagtilbudsområdet, således at et dagtilbud fraflytter nuværende placering for at etablere dagtilbud på Engvej 26
- Blushøj SFO, Engvej 1, sælges ligeledes og matriklen sælges med et forventet provenu på mellem 4 og 5 mio. kroner. Aktiviteterne integreres med indskoling på berørte skoler
- SFO, Hovedgaden 29, sælges og matriklen forventes at indbringe et provenu på mellem 3 og 4 mio. kroner. Aktiviteterne integreres med SFO på berørte skoler
- SFO Jægervejen, Jægervej 30, sælges og aktiviteterne integreres gennem et samarbejde med indskoling. Forventet provenu er ca. 4 mio. kroner
- Store Magleby Skole SFO, Kirkevej 24-26 sælges. Det er vurderet at bygningerne bedst egner sig til erhverv og forventes på den baggrund at indbringe et salgsprovenu på ca. 9 mio. kroner
- SFO Sølyst, Søvej 1 sælges og matriklen sælges med et forventet provenu på ca. 4,3-5,8 mio. kroner. SFO-aktiviteterne integreres på skolerne, idet aktiviteter og ressourcer følger den enkelte elev

De årlige driftsbesparelser som følge af færre ledere udgør ca. 2 mio. kr. De årlige driftsbesparelser på bygningsområdet udgør ca. 1 mio. kr. og vedrører besparelser i forsyningsudgifter (fx vand, varme og el) samt vedligeholdelsesudgifter både indvendigt og udvendigt samt rengøring. Det samlede salgsprovenu udgør mellem ca. 26 og ca. 35 mio. kr. Den samlede besparelse på genopretning (2018-2025) udgør ca. 2 mio. kr., mens anlægs- og implementeringsomkostningerne udgør ca. 4 mio. kr.

5 Rokadespor indenfor dagtilbud

Analysen af dagtilbudskapaciteten er baseret på Dragør Kommunes prognose for udviklingen i børnetallet for de 0-6 årige. Prognosen – der viser status quo for de 0-6 årige de næste 10-15 år – danner udgangspunktet for en vurdering af pladsbehovet i forhold til den nuværende kapacitet. Udvikling i børnetal og kapacitet vurderes efterfølgende i sammenhæng med de enkelte matriklers funktionalitet, vedligeholdelse mv.

Målet med rokadesporene indenfor dagtilbud er at fremme børnehuse, som omfatter både vuggestuer og børnehaver, og som opfylder en målsætning om at sikre økonomisk og fagligt bæredygtige, fleksible og klimavenlige børnehuse. Med et børnehus forstås et integreret dagtilbud, som rummer børn fra 0-6 år og dermed får både børn og forældre mulighed for et samlet forløb i barnets første 6 leveår, uden skift.

I forhold til de enkelte børnehuse menes, at der skal være mulighed for mangfoldighed i børnehusenes indretning, struktur og profil, som dermed sikrer, at forældrene – i videst mulige omfang – kan vælge imellem et bredt og attraktivt udbud af dagtilbud i Dragør Kommune.

Et bæredygtigt børnehus defineres i forhold til størrelse, som skal sikre tilstrækkeligt med medarbejdere, en god økonomi og en bredde. Et børnehus med ca. 100 børn og ca. 20 medarbejdere er et bud på et børnehus, som opfylder bæredygtighedskravet. En bæredygtig stue rummer som udgangspunkt 18-20 børnehavebørn eller 10-12 vuggestuebørn. Ét af rokadesporene omfatter en nedrivning af Høgevænget og etablering af en ny klimavenlig institution, som rummer op imod 200 børn gennem en samling af børnene fra Harevænget og Høgevænget.

Høj grad af fleksibilitet i børnehuse betyder, at børnehuset er bygget og indrettet til både vuggestue- og børnehavebørn, således at funktionen hurtigt kan ændres efter behov.

Med klimavenlige børnehuse lægges der i rokadesporene vægt på at prioritere, at der i forbindelse med om- og nybygning af dagtilbud tænkes totaløkonomisk og langsigtet i valg af byggematerialer, energiklasse og indretning.

5.1 Uddybning af rokadespor på dagtilbudsområdet

Rokadespor på dagtilbudsområdet søger at samle nogle af dagtilbuddene på færre matrikler. Dette sker gennem følgende forslag til rokadespor:

- Sansehuset samles med omkringliggende dagtilbud og sælges på den baggrund. Dette indbringer et salgsprovenu på mellem ca. 5 og ca. 6 mio. kroner
- Høgevænget indgår i to forskellige rokadespor: 1) Der sker en samling af børnene på omkringliggende dagtilbud (salgsprovenu ved lukning af Høgevænget vurderes at ligge mellem ca. 7 og ca. 11 mio. kroner) eller 2) Høgevængets bygninger nedrives til fordel for et nyt, stort fleksibelt og klimavenligt børnehus på matriklen, med plads til børn fra både det nuværende Høgevænget og naboinstitutionen Harevænget (alternativt Sansehuset)
- Dagplejens legestue (Engvejen 22), inkl. gæstehus lukkes, idet faciliteterne deles med omkringliggende dagtilbud. Salgsprovenuet forventes at være på omkring ca. 5 mio. kroner

Rokadesporene fokuserer således på at skabe nye fysiske rammer for dagtilbud gennem en samling af dagtilbuddene på færre matrikler. I rokadesporene er der i særlig grad fokuseret på, hvordan en samling af dagtilbud kan resultere i færre vedligeholdelsesudgifter ved at frigøre kvadratmeter, med henblik på at sælge nogle af de nuværende matrikler.

Ved lukning af Sansehuset fokuseres på at samle børnene på flere dagtilbud: Både Dragør Menighedsbørnehave, Harevænget, Hollænderhuset, Kornblomsten, Sølyst, dagplejen m.fl.

5.2 Rokadesporets investeringsperspektiv

Rokadesporene fokuserer på at fremme investeringer i nye fysiske rammer, som er opdaterede pædagogisk og i forhold til funktionalitet. Tillige fokuseres på matrikler, som har en effektiv energi- og vedligeholdelsesøkonomi, således at de fremtidige årlige driftsudgifter bliver mindre end de p.t. eksisterende.

Rokadesporet i forhold til Høgevænget sikrer en omprioritering i Dragør Kommunes bygningsmasse til fordel for energieffektive matrikler og på bekostning af matrikler med en relativ ringe funktionalitet og/eller en relativ ineffektiv driftsøkonomi, grundet høje vedligeholdelsesomkostninger.

Fremtidens daginstitution på Høgevænget skal sikre høj kvalitet og dermed påvirke positivt til både børnenes læring, trivsel og sundhed, barnets sociale relationer i skiftende fællesskaber og er endvidere afhængig af, at der skabes et godt og udviklende samarbejde med forældrene. Rokadesporet anlægger tillige et pædagogisk perspektiv, der går ud på at sikre, at pædagogerne får større fagfællesskaber og dermed relativt flere kolleger, som kan indgå i sparrings- og udviklingsforløb, sammenlignet med antallet af kolleger i den lille institution.

Etablering af børnehuset på Høgevænget kan sammenfattende beskrives således:

- Øger muligheden for en målrettet indsats i forhold til udvalgte børnegrupper. Gennem større faglige fællesskaber råder børnehuset over flere specialiserede medarbejdere
- Muliggør at der arbejdes med ressourcegrupper, som kræver specialiserede medarbejderressourcer
- Muliggør mange forskelligartede aktiviteter, både ude og inde – og at der er ressourcer til eksterne ture og udadvendte aktiviteter
- Sikrer at der i forhold til den enkelte medarbejder er både kolleger til faglig og pædagogisk sparring – og at der er rum og ressourcer til efter- og videreuddannelse

De økonomiske konsekvenser er følgende:

Tabel 7 Økonomiske konsekvenser for dagtilbud

Rokadespor	2. Årlige driftsbesparelser (lederløn)	3. Årlige driftsbesparelser (bygning)	4. Reduktion i udgifter til genopretning	5. Salgsprovenu Anvendelse til bolig	Anvendelse til erhverv	6. Anlæg og implementering
Sansehuset lukkes*	1,4	0,1	0,6	6,3	4,9	0,1
Høgevænget lukkes		0,2	1,8	10,8	7,4	0,3
Høgevænget rives ned og nyt børnehus bygges*		0,5	1,9	7,6	5,8	54,6
Dagplejens legestue lukkes*	/	0,1	0,0	4,6	4,5	0,0
I alt	1,4	0,7	2,5	18,5	15,2	54,7

Note:

Opgørelserne vedrørende genopretning er en samlet opgørelse for perioden 2018-2025.

Opgørelsen over de årlige driftsbesparelser (lederløn) på 1,4 mio. kr. er opgjort således, at de enten opnås ved at både Sansehuset og Høgevænget lukkes eller ved at Sansehuset lukkes og Høgevænget rives ned og nyt børnehus bygges.

De årlige driftsbesparelser som følge af færre ledere udgør ca. 1 mio. kr. De årlige driftsbesparelser på bygningsområdet udgør ca. 1 mio. kr. og vedrører besparelser i forsyningsudgifter (fx vand, varme og el) samt vedligeholdelsesudgifter både indvendigt og udvendigt samt rengøring. Det samlede salgsprovenu udgør mellem ca. 15 og ca. 18 mio. kr. Den samlede besparelse på genopretning (2018-2025) udgør ca. 3 mio. kr., mens anlægs- og implementeringsomkostningerne udgør ca. 55 mio. kr.

6 Rokadespor på kulturområdet

Rokadesporene på kulturområdet omfatter følgende forslag:

- Hovedbiblioteket flyttes til Hollænderhallen. Alternativt kan overvejes en samling på Dragør Skole med skolens pædagogiske læringscenter
- Lokalarkivet lukkes og flyttes til rådhus. Depot kan placeres hos en lokal udbyder eller i kældersektioner i nogle af kommunens bygninger
- Musikskolen flyttes til St. Magleby Skole, der således danner ramme for et tættere samspil mellem musikskole og folkeskole. Musikskolens arealer indgår tillige som en potentiel mulighed i forbindelse med rokadesporet, der omdanner rådhuset til et Borger- og Sundhedscenter

6.1 Flytning af hovedbiblioteket

Biblioteket ligger på en meget central og attraktiv adresse: Vestgrønningen 18-20. Lokalerne er ikke velegnede til bibliotek, grundet mange trapper og trange adgangsforhold til borgere med særlige behov. Det forslås derfor, at biblioteket sælges med henblik på anden erhvervs-mæssig anvendelse. Det er vurderet, at der på den baggrund kan realiseres et salgspromu på ca. 9 mio. kroner. Bevaring af særlige historiske kendetegn og fredningsbestemmelser i bibliotekets bygning indgår som forudsætning ved salg.

Biblioteket flyttes forslagsvis til Hollænderhallen. Alternativt kan overvejes en samling af bibliotek og pædagogisk læringscenter på Dragør Skole.

De årlige bygningsmæssige driftsbesparelser ved en flytning til Hollænderhallen er beregnet til ca. 0,3 mio. kroner og reducerede udgifter til genopretning (2018-2025) er på ca. 1,3 mio. kroner.

6.2 Lokalarkivet

Det foreslås, at lokalarkivet sælges, hvilket forventes at indbringe mellem ca. 4 og ca. 5 mio. kroner. Aktiviteterne i lokalarkivet flyttes til rådhuset. Lokalarkivets depot, der er betydeligt, indrettes enten hos privat udbyder eller i ledige kælderarealer i kommunale bygninger.

Reduktion i bygningsdrift og udgifter til genopretning (2018-2025) udgør tilsammen ca. 0,2 mio. kroner.

6.3 Musikskolen

Musikskolen kan nedrives, idet grunden kan indgå som en del af rokadesporene i forhold til ny anvendelse af rådhuset. Musikskolen flyttes til St. Magleby Skole med henblik på at styrke samspillet mellem skole og musikskole.

6.4 Opsummering

De økonomiske konsekvenser er følgende:

Tabel 8 Økonomiske konsekvenser for bibliotek, lokalarkiv og musikskolen

Rokadespor	3. Årlige driftsbesparelser (bygning)	4. Reduktion i udgifter til genopretning	5. Salgsprovenu		6. Anlæg og implementering
			Anvendelse til bolig	Anvendelse til erhverv	
Hovedbiblioteket lukkes og flyttes til Hollænderhallen	0,3	1,3	0,0	9,1	4,5
Lokalarkiv lukkes og flyttes	0,1	0,1	4,8	3,8	2,3
Musikskolen lukkes og flyttes	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
I alt	0,4	1,4	4,8	12,9	7,2

Note:

Opgørelserne vedrørende genopretning er en samlet opgørelse for perioden 2018-2025.

De årlige driftsbesparelser på bygningsområdet udgør ca. 0,4 mio. kr. og vedrører besparelser i forsyningsudgifter (fx vand, varme og el) samt vedligeholdelsesudgifter både indvendigt og udvendigt samt rengøring. Det samlede salgsprovenu udgør mellem ca. 5 og ca. 13 mio. kr. Den samlede besparelse på genopretning (2018-2025) udgør ca. 1 mio. kr., mens anlægs- og implementeringsomkostningerne udgør ca. 7 mio. kr.

7 Rokadespor med rådhus som omdrejningspunkt

Der er i alt to rokadespor, som fokuserer på ny anvendelse af rådhuset:

- Etablering af et nyt Borger- og Sundhedscenter, som samler aktiviteter fra Wiedergården i en renovering af det eksisterende rådhus. Rådhuset indrettes tilmed efter nye organisatoriske principper om færre kontorarbejdspladser pr. medarbejder, storrum og projektrum
- Et nybygget rådhus på færre kvadratmeter og med en funktionel anvendelse af kvadratmeter, fremfor den nuværende kvadratmeteranvendelse med megen spild- og gangplads i det eksisterende rådhus

7.1 Nyt Borger- og Sundhedscenter

Det første rokadespor vedrører etablering af et nyt Borger- og Sundhedscenter omfattende rådhusets nuværende ca. 4.000 kvadratmeter, der omdannes til kloge kvadratmeter i et Borger- og Sundhedscenter – med både nuværende borgerservice, Aktivitetshuset og udgående sundhedspleje.

Effektiviseringen af anvendelse af bygningsmassen sker gennem etablering af fleksible arbejdspladser med storrum, stillerum og projektrum. Det fremtidige pladsbehov tager udgangspunkt i 120 eksisterende kontorarbejdspladser, der ud fra et princip om færre kontorarbejdspladser pr. medarbejder reduceres til 85 kontorarbejdspladser³, svarende til 1.275 kvadratmeter fremover til kontorarbejdspladser.

Aktivitetshuset råder over 1.400 kvadratmeter på Wiedergården, som flyttes til nyindrettede lokaler. Wiedergården omfatter tillige op til omkring ca. 60 (primært udgående) medarbejdere på sundheds- og hjemmeplejeområdet. Denne medarbejdergruppe får mødefaciliteter og fælleslokaler stillet til rådighed på rådhuset – i alt ca. 250 kvadratmeter.

På den baggrund kan der i rokadesporet frigøres lejeudgifter til Wiedergården på 3,5 mio. kroner årligt. Samtidig er der på rådhuset behov for at udbygge fællesfaciliteter til Aktivitetshuset på 500 kvadratmeter til fitness, genoptræning mv. til ca. 11 mio. kroner⁴.

Hvis Aktivitetshuset bevares på Wiedergården, er det alene første sal, hvor den udgående hjemmepleje har til huse, der flyttes til rådhuset. Dette betyder, at det kun vil være omkring 1,7 mio. kroner, som frigøres i reduceret husleje.

³ Etablering af 85 nye kontorarbejdspladser koster 63.025 pr. arbejdsplads i støjdemning, nye borde og øvrige faciliteter.

⁴ Det antages, at tilbygning koster 21.500 kroner pr. kvadratmeter. 500 kvadratmeter koster dermed 10,8 mio. kroner.

Rokadesporet omdanner således det eksisterende rådhus med tilbygning på 500 kvadratmeter til Aktivitetshuset, og skaber en bedre anvendelse af rådhusets kvadratmeter. Nogle af aktiviteterne i Aktivitetshuset kan tilmed erlægges til St. Magleby Skole efter kl. 15.00. I tilbygningen kan endvidere tænkes aktiviteter fra musikskole og kulturhus ind. Denne fokus på kulturhus og musikskole kan tilmed understøttes ved at indtænke St. Magleby Skole, der ligger som genbo til rådhuset.

Det nye borger- og sundhedscenter er for alle borgere i Dragør Kommune, uanset behov:

Hvis en borger har behov for genoptræning vil der være hensigtsmæssige aktiviteter og rådgivning i Borger- og Sundhedshuset. Visionen er, at der ud over at tilbyde borgeren genoptræning samtidig kan tilbydes borgeren øvrige ydelser eksempelvis rådgivning og sparring om kroniske sygdomme (KOL og hjerte-kar-sygdom), øvrige borgerrettede ydelser (fx pension og/eller fornyelse af pas), stress samt problemer med ryg og gigt.

Der vil tilmed være tilbud til ledige, som i tilfælde af sundhedsmæssige udfordringer kan få løst disse udfordringer gennem sundhedshusets ydelser.

Borger- og sundhedscenter giver således en helhedsorienteret rådgivning og ydelser, som sikrer, at borgerne hurtigere bliver hjulpet tilbage til at mestre eget liv, og eller komme tilbage på jobmarkedet.

7.2 Rådhus som Kultur- og Musikhus

Etablering af et nyt rådhus i Dragør Kommune, dvs. det nuværende rådhus nedrives, og der opbygges et nyt center for kultur, herunder bibliotek og administration på matriklen. Rådhuset omdannes til et Kultur- og Musikhus, som samtidig huser administration og de nuværende borgerrettede ydelser.

Det nye rådhus omfatter i alt 3.000 nye kvadratmeter og koster omkring 70 mio. kroner. Kombinationen af administration, kulturhus og musikskole er det bærende element i dette rokadespor. Kultur- og Musikhuset bliver centrum for koncerter, foredrag, møder m.m. Målgruppen i centret er både børn, forældre, ældre og øvrige borgere, ligesom målgruppen tilmed består af foreninger, organisationer og erhvervsliv.

Via musikskolen rummer det nye kultur- og musikhus en masse aktiviteter, udført af Dragør Kommunes egne borgere; det være sig både børn og voksne. Tilmed er det visionen, at kultur- og musikhuset rummer et bredt repertoire med alt fra pop, rock, jazz, hiphop til teater og musicals, shows, dans, klassiske koncerter, internationale gæstespil, comedy, stand-up, foredrag, events, talkshows samt børne- og familiearrangementer. Repertoiret skal indfri ønsker og behov på tværs af alle generationer.

Kultur- og Musikhuset vil tillige lægge vægt på at kombinere kunst og kreativitet med et fokus på at fremme diversitet, skabe civilt engagement og fremme involvering af frivillige. Dette vil ske gennem 'bottom-up' initiativer, som kendetegner de fleste succesfulde kultur- og musikhuse.

'Bottom-up' initiativer fremmes ved, at Kultur- og Musikhuset giver alle borgere, foreninger og organisationer adgang til rum og faciliteter, til at stå for udstillinger, til at gennemføre prøver, koncerter, workshops m.m. På denne måde bliver huset et samlingspunkt for en stor bredde af aktiviteter, udført af mange forskellige slags brugere og brugergrupper.

Dermed dannes nye fællesskaber, der fremmer borgernes initiativer og aktiviteter. Huset giver borgerne mulighed for at opnå og udøve medbestemmelse, hvilket understøtter de demokratiske processer og institutioner i Dragør Kommune.

7.3 Opsummering

De økonomiske konsekvenser er følgende:

Tabel 9 Økonomiske konsekvenser for rokader vedrørende rådhuset

Rokadespor	3. Årlige driftsbesparelser (bygning)	4. Reduktion i udgifter til genopretning	5. Salgsprovenu		6. Anlæg og implementering
			Anvendelse til bolig	Anvendelse til erhverv	
Nyt Borger- og Sundhedscenter	3,5	0,0	0,0	0,0	17,9
Nyt rådhus	1,3	1,3	0,0	0,0	70,0

Note:

Opgørelserne vedrørende genopretning er en samlet opgørelse for perioden 2018-2025.

Det fremgår af ovenstående opsummering, at rokadesporet, som fokuserer på at skabe et Borger- og Sundhedscenter muliggør opsigelse af eksternt lejemål på Wiedergården, dvs. en årlig driftsbesparelse på lejemålet på i alt 3,5 mio. kroner.

8 Rokadespor på skoleområdet

På skoleområdet er der i alt tre rokadespor:

- Dragør Skole gøres til udskolingsskole for elever i 7.-9. klasse med Nordstrandsskolen og St. Magleby Skole som basisskoler, dvs. med elever på de to skoler fra 0.-6. klasse. Nordstrandsskolen modtager desuden Dragør Skoles elever fra 0.-6. klasse
- Nordstrandsskolen gøres til enhedsskole med udskolingselever fra de to øvrige skoler. Nordstrandsskolen gøres til således til udskolingsskole for alle 3 skoler – og fastholder tilmed egne elever i indskoling og mellemtrin. Dragør Skole og St. Magleby Skole rummer egne elever fra 0.-6. klasse
- Dragør Skoles elever samles på de to øvrige matrikler, dvs. Dragør Skole lukkes. Der investeres i nye faglokaler og nye kvadratmeter til læringsmiljøet på de to nye skoler

8.1 To rokadespor med basis- og udskolingsskoler

Målet med faseopdelingen i udskoling og indskoling/mellemtrin er at skabe et kraftcenter for pædagogik, læring og undervisning, som kan rumme både almenområdet, konkret hjælp til elever med særlige behov og specialiseret vejledning. Der bliver mulighed for at skabe læringsmiljøer på skolerne med dedikerede enheder som pædagogisk læringscenter og biblioteket tænkt sammen. Rokadesporene på skoleområdet understøttes af de forholdsvis beskedne afstande mellem skolerne i Dragør Kommune.

Eleverne i rokadesporene har brug for fleksible rum til almenundervisning og gruppearbejde, hvilket betinger, at arealerne rummer fleksibilitet. Eleverne vil komme til at have et behov for læringsmiljøer, der både er fleksible og bruger faglokaler aktivt. Der skal etableres faglige veludbyggede miljøer med større fleksibilitet, end tilfældet er i dag. Læringsmiljøerne skal tænke grundigt igennem i forhold til deres formål. Det skal vurderes i hvilket omfang, at eleverne flytter efter formål og læringsemne, dvs. der gøres delvist op med hjemklasseprincippet, specielt i udskoling.

Effekten for klassekvotienten, set over et 10-årsperspektiv, er angivet i tabellen nedenfor, før og efter implementering af rokadesporene:

Tabel 10 Udvikling i klassekvotient – gennemsnitligt over tid – før og efter en ændring i organisering (middelværdi)

Rokadespor/klassekvotient (middel)	Dragør Skole	Nordstrandsskolen	St. Magleby Skole
Dragør Skole som udskolingsskole			
Klassekvotient før (middelværdi)	20,4	21,6	22,3
Klassekvotient efter (middelværdi)	26,1	22,4	22,0
Nordstrandsskolen som enhedsskole med udskoling fra de to andre skoler			
Klassekvotient før (middelværdi)	20,4	21,6	22,3
Klassekvotient efter (middelværdi)	20,7	23,1	22,0
Dragør Skole lukkes			
Klassekvotient før (middelværdi)	20,4	21,6	22,3
Klassekvotient efter (middelværdi)	/	22,3	22,9

Det fremgår af oversigten, at specielt for det rokadespor, hvor Dragør Skole gøres til udskolingsskole, øges klassekvotienten fra gennemsnitligt 20,4 til 26,1. En sådan effekt vil typisk kunne kombineres med holdundervisning på tværs af klasser og øget brug af en vekselvirkning mellem klasseundervisning og gruppeundervisning. I forhold til klassedannelsen er anvendt den politisk vedtagne bestemmelse i budgetaftale 2018-2021 om, at der maksimalt må være 24 elever pr. klasse startet i eller efter 2018/2019.

Baggrunden for rokadesporene med basisskoler og udskolingsskoler er at sikre, at give de pædagogiske læringsmedarbejdere (lærere, pædagoger og pædagogmedhjælpere m.fl.) øget mulighed for fagligt at sparre på årgangen og i afdelingen med kolleger med samme undervisningskompetence og pædagogisk kompetence.

Ved at fokusere på at danne flere spor i udskoling og indskoling/mellemtrin, sammenlignet med den nuværende fordeling, kan følgende skabes:

- Større og mere varieret udbud af valgfag, herunder arbejde målrettet med folkeskolereformens intentioner i forhold til unge og ungdomsuddannelse (nye linjer, samarbejde med gymnasier og erhvervsskoler m.fl.)
- Lettere adgang til at dække alle fag med lærere, der har den relevante undervisningskompetence i faget
- Lettere planlægningssituation i forhold til at undvære lærere, som efter-/videreuddannes
- Større muligheder for holddeling ud fra elevernes interesser og læringsmål
- Bedre mulighed for faglig sparring blandt lærere med samme undervisningskompetencer

Rokadesporene fokuserer på at etablere pædagogiske nytænkende udskolingsskoler i form af attraktive ungemiljøer, hvor der også kan foregå andre aktiviteter for de unge end skoletilbud, fx kan dels Ungdomsskolen have aktiviteter på udskolingsskolerne, dels kan ungdomsuddannelserne gennemføre undervisning enten erlagt på ungdomsuddannelsens matrikel eller gennemført på udskolingsskolen.

Hvad angår hjemklasser er der ikke indregnet en fleksibel anvendelse af klasselokalerne for 0.-6. klasse. For så vidt angår 7.-9. klasse er det – hvor relevant – opereret med 33 % hjemklasser i forhold til det faktiske antal klasser. Dette skyldes, at udskoling i langt større udstrækning har behov for faglokaler som en naturlig faglig og pædagogisk ramme for undervisningen. En øget fleksibilitet i tilrettelæggelsen af undervisningen på tværs af klasser fra 7.-9. klasse indebærer, at antallet af hjemklasser mindskes til fordel for en øget anvendelse af øvrige lokaler, eksempelvis som faste matematiklokaler. Dette anses grundlæggende som en holdbar faglig løsning for specielt de større klasser. Disse har ikke samme tilhørsforhold til hjemklassen som fx indskolingsklasserne, ligesom de i mindre grad anvender hjemklassen til fordel for bl.a. faglokaler.

Når principper om øget fleksibilitet i anvendelsen af lokaler medregnes, vil anlægsinvesteringer til nye lokaler i rokadesporene falde.

8.2 Rokadespor: Fra tre skoler til to

Dette rokadespor indebærer, at der frem for at være tre skoler i Dragør Kommune i stedet er to skoler. Dragør Skoles elever samles på de to øvrige matrikler, hvilket muliggør en lukning af Dragør Skole.

Gennem lukningen frigøres et salgsprovenu på 53 mio. kroner. Nogle af disse midler skal bruges til at udvikle læringsmiljøet på de to resterende skoler, mens Dragør Skole lukkes. Der investeres i nye faglokaler og nye kvadratmeter til læringsmiljøet på både St. Magleby Skole og Nordstrandsskolen. I alt indebærer en lukning af Dragør Skole et behov for anlæg og implementeringsomkostninger til ca. 37 mio. kroner.

Tilmed muliggør lukningen af Dragør Skole en permanent driftsbesparelse på ca. 6 mio. kroner.

Økonomisk er der således betydelige fordele ved en lukning af Dragør Skole. Skolen fremstår funktionelt og bygningsmæssigt som en utidssvarende skole med begrænsede udearealer og et betydeligt vedligeholdelsesbehov. En lukning af Dragør Skole frigør således ca. 7 mio. kroner til genopretning på Dragør Skole, som kan anvendes til andre formål.

Mulighederne for holddeling bliver bedre, da der vil være flere spor på den enkelte årgang gennem en samling af eleverne på de to skoler. Der vil i højere grad kunne tages udgangspunkt i den enkelte elevs interesser og faglige udviklingsbehov og -muligheder.

Gennem fornyelse af læringsmiljøerne på Nordstrandsskolen og St. Magleby Skole samles eleverne, hvilket muliggør et større og mere varieret udbud af valgfag. Der kan specialiseres i højere grad med udgangspunkt i elevernes interesser og behov, da der er flere elever, som kan deltage i fagene, og på den baggrund sikres et bedre fagligt og økonomisk fundament.

En samling af lærere og pædagoger i professionelle læringsfællesskaber muliggør tillige, at et fagligt miljø blandt eksempelvis lærere med samme undervisningskompetence bliver lettere at opbygge, målt på det antal medarbejdere og det omfang, som de vil kunne indgå i læringsfællesskabet på både årgange og i faserne (indskoling, mellemtrin og udskoling).

Det er tilmed vurderingen, at en samling af lærere og pædagoger vil lette planlægningsmulighederne ved at gøre det relativt enklere at undvære både pædagoger og lærere, som løbende skal deltage i efter-/videreuddannelse.

8.3 Opsummering

De økonomiske konsekvenser er følgende:

Table 11 Økonomiske konsekvenser for skoleområdet

Rokadespor	1. Årlige driftsbesparelser (skoleområdet, klasser)	2. Årlige driftsbesparelser (lederløn)	3. Årlige driftsbesparelser (bygning)	4. Reduktion i udgifter til genopretning	5. Salgsprovenu Anvendelse til bolig	Anvendelse til erhverv	6. Anlæg og implementering
Dragør Skole som udskolingsskole	4,8	1,6	0,1	0,0	0,0	0,0	19,4
Nordstrandsskolen som enhedsskole med udskolingselever fra de to øvrige skoler	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,3
Dragør Skole lukkes	2,5	2,6	0,5	7,3	53,0	53,0	36,7

Note:

Opgørelserne vedrørende genopretning er en samlet opgørelse for perioden 2018-2025.

Det rokadespor, der rummer en lukning af Dragør Skole forventes at resultere i et salgspvenu på ca. 53 mio. kroner og kræver udbygning af de to resterende skoler for omkring 37 mio. kroner.

Det fremgår endvidere, at der frigøres mellem 2,0 mio. og 4,8 mio. kroner i øget råderum til skolerne som følge af færre klasser ved en ændret elevfordeling. Som nævnt ovenfor er der i forhold til beregningerne anvendt den politisk vedtagne bestemmelse i budgetaftale 2018-2021 om, at der maksimalt må være 24 elever pr. klasse startet i eller efter 2018/2019. Hertil kommer årlige driftsbesparelser som følge af færre ledere på omkring 2 mio. kr.

Den efterfølgende tabel viser konsekvenserne ved tre alternative klassesdannelsesberegninger:

- 24 elever pr. klasse
- 26 elever pr. klasse
- 28 elever pr. klasse

Tabellen viser denne analyses klassesdannelse set i forhold til klassesdannelsen ved ovenstående tre alternative klassesdannelsesberegninger. Dette er gjort for 2019/2010:

Tablet 12 Klassesdannelser 2019/2020 ved alternative klassesdannelsesberegningssmetoder

Rokade		Dragør Skole	Nordstrands-skolen	Store Magleby Skole	I alt	Forskel
Dragør Skole som udskolings-skole	Analysen	21	36	22	79	
	Kv. 24	24	38	26	88	9
	Kv. 26	22	35	25	82	3
	Kv. 28	21	35	21	77	-2
Nordstrands-skolen som enheds-skole med udskolings-elever fra de to øvrige skoler	Analysen	16	42	22	80	
	Kv. 24	17	49	26	92	12
	Kv. 26	15	44	25	84	4
	Kv. 28	15	42	21	78	-2
Dragør Skole lukkes	Analysen	0	45	35	80	
	Kv. 24	0	47	42	89	9
	Kv. 26	0	44	40	84	4
	Kv. 28	0	44	34	78	-2

Oversigten viser, at der – set i forhold til denne analyses beregningsforudsætninger – kan spares omkring 2 klasser svarende til en årlig driftsbesparelse på ca. 1,5 mio. kr. Denne besparelse opnås ved en klassesdannelsesregel på op til 28 elever pr. klasse.

Hvis der derimod fx anvendes 24 som koefficient på alle årgange, sammenlignet med analysens udgangspunkt, vil det betyde et beregnet antal flere klasser på mellem 9 og 12 klasser.

9 Øvrige fokusområder

Der er tillige identificeret en række supplerende optimeringsmuligheder i forhold til nogle af de kommunale bygninger:

- Et fremtidigt behov for et 9. spor på skolernes almenområde kan placeres på Nordstrandsskolen nuværende SFO-lokaler på skolen, og dermed ikke nødvendiggøre nye investeringer. Dette kan ske gennem en rocade, der udnytter SFO-lokalerne – og som tillige skaber fælles lokaleudnyttelse for SFO og indskolingen
- Kedelhusets aktiviteter flyttes til Hollænderhallen. Denne flytning antages at være udgiftsneutral driftsmæssigt
- Musikskolen kan nedrives, idet grunden kan indgå som en del af rokadesporene i forhold til ny anvendelse af rådhuset. Musikskolen flyttes over Kirkevej til St. Magleby Skole med henblik på at styrke samspillet mellem skole og musikskole

10 Sådan har vi gjort

I dette afsnit beskrives forudsætninger, antagelser og metoder for beregningen af rokadesporenes økonomiske konsekvenser. Beskrivelsen tager udgangspunkt i de seks økonomiske kategorier:

1. Årlige driftsbesparelser – øget råderum på skolen
2. Årlige driftsbesparelser – lederløn
3. Årlige driftsbesparelser – bygninger
4. Reduktion i udgifter til genopretning – både indvendig og udvendig vedligehold
5. Salgsprovenu
6. Udgifter til anlægsinvesteringer og implementeringsomkostninger

Det skal generelt set bemærkes, at de økonomiske beregninger bag rokadesporene er overordnede og således ikke rummer detailberegninger. Detailberegninger vil først gennemføres, hvis rokadesporet vedtages.

10.1 Årlige driftsbesparelser - øget råderum på skolen

De årlige driftsbesparelser, som giver øget råderum til skolernes læring, er i denne analyse beregnet som et nettoresultat af to (modsatrettede) økonomiske beregninger:

På den ene resulterer ny organisering af skolerne i muligheden for at sammenlægge klasser. Hvis denne ændrede elevfordeling resulterer i færre klasser opnås en årlig driftsbesparelse - uanset ressourcetildelingsmodel. To færre klasser i et rokadespor betyder således, at det omkostningsmæssigt vil være "billigere at drive skole", idet der vil kunne spares på den pågældende skoles lønsum.

For så vidt angår de økonomiske konsekvenser som følge af færre klasser er der i analysen taget udgangspunkt i Dragør Kommunes opgørelse over antal klasser i skoleåret 2018/2019. Dette er således udgangspunktet for beregningen. I tillæg hertil tager de økonomiske konsekvensberegninger højde for elevtalsudviklingen over en 10-årig periode. Det vil sige, at hvis en ændret elevfordeling medfører et samlet behov på fx 20 klasser på en skole i skoleåret 2018/2019 og Dragør Kommunes opgørelse over antal klasser for skolen i skoleåret 2018/2019 er på 18 klasser, så kan der i udgangspunktet spares to klasser.

Den beregningsmæssige forudsætning i forhold til beregning af årlig driftsbesparelse for én klasse færre er ca. 600.000 kr. pr. færre klasse.

På den anden side vil en ændret elevfordeling kunne resultere i øgede transportomkostninger for de involverede elever. Af reglerne omkring transport, jf. Folkeskolelovens § 26 om befording mellem hjem og skole fremgår det bl.a., at kommunalbestyrelsen skal sørge for befording mellem skolen og hjemmet (eller dets nærhed) for børn, der har længere skolevej end 2½ km i 0.-3. klassetrin, 6 km på 4.-6. klassetrin og 7 km på 7.-9. klassetrin.

Herudover skal børn, der har kortere skolevej, også befordres, hvis hensynet til børnenes sikkerhed i trafikken gør det særlig påkrævet. Det er kommunalbestyrelsen, der beslutter om skolevejen er trafikfarlig efter at have indhentet udtalelse fra politiet og de lokale trafikmyndigheder. Afgørelsen afhænger ikke kun af skolevejen - den afhænger også af barnets alder og modenhed.

Den beregningsmæssige forudsætning i forhold til beregning af øgede årlige transportomkostninger, jf. ovenstående definition er 2.000 kr. pr. befordret elev.

Da skolerne ligger relativt tæt i Dragør Kommune, er der ikke i rokadesporene beregnet transportudgifter.

10.2 Årlige driftsbesparelser – frigjorte ressourcer til ledelse

Ejendomsanalysen tager udgangspunkt i besparelser og gevinster ved ændringer i ejendomsporteføljen og den deraf afledte ejendomsdrift. Desuden er der indregnet direkte omkostninger, fx lærerlønninger ved nedlæggelse af en klasse som følge af samling af skoleaktiviteter.

Dragør Kommunes administration har i forhold til rokadesporene anslået, hvilke organisatoriske gevinster der kan være, særligt i form af reduktioner i antal ledere og lederlønninger.

Det er vurderingen, at der samlet set er mulighed for tilpasning af driftsudgifterne på mellem 5 og 7 mio. kr.

Gevinsten afhænger både af hvilke rokadespor, der arbejdes videre med og beslutninger om ledelsesstruktur og lignende. Gevinsterne er i første omgang alene sket som en gennemsnitsvurdering, og ud fra et princip om at der kan reduceres i antallet af ledere, hvis medarbejderne er samlet på færre matrikler.

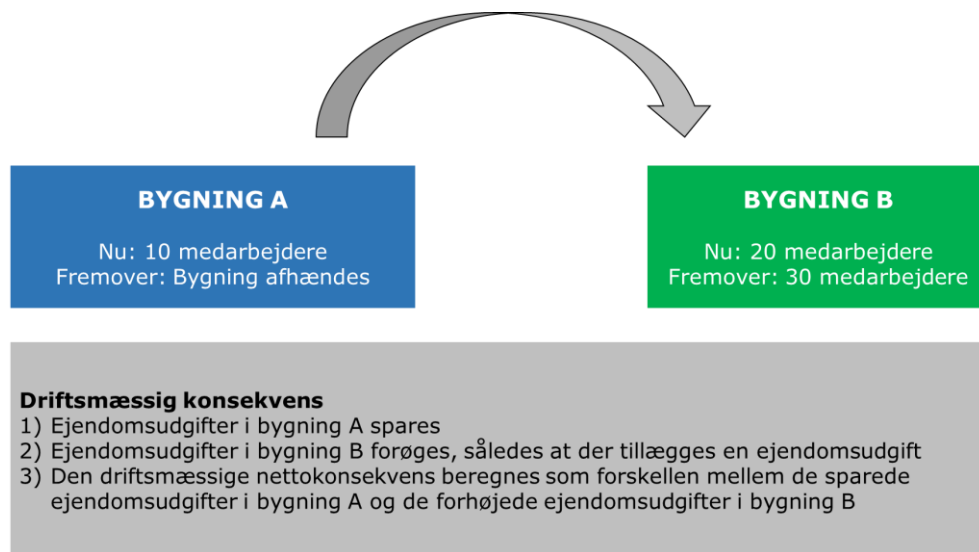
Der er ikke anslået økonomiske gevinster på ændret organisation i forhold til kultur- og administrationsområdet. Det er vurderingen at der, affødt af ejendomsanalysen, ikke er økonomiske gevinster der kan høstes ved at fx Musikskolen placeres på anden adresse. Der kan være effekter i forhold til kvalitet og bedre borgerservice, men ikke umiddelbart mulighed for at reducere i ledelsen.

10.3 Årlige driftsbesparelser - bygninger

De årlige driftsbesparelser gennem optimeret bygningsdrift skaffes ved at anvende færre kvadratmeter og dermed reducere driftsudgifter (fx vand, varme og el) samt vedligeholdelsesudgifter både indvendigt og udvendigt. Færre kvadratmeter skaffes ved ny organisering/lokalisering, omfattende både skoler, SFO, dagtilbud, bibliotek, lokalarkiv, rådhus mv.

De driftsmæssige konsekvenser for så vidt angår bygningsdriften beregnes ud fra en nettobetragtning, idet en flytning af aktiviteter fra én bygning til en anden vil medføre besparelser i den "fraflyttede ejendom", men forøgede udgifter i "modtagerejendommen":

Figur 5 Princip for beregning af driftsøkonomiske konsekvenser

I det skitserede eksempel afhændes bygning A, som p.t. huser 10 medarbejdere. Disse medarbejdere flyttes til bygning B, som p.t. huser 20 medarbejdere. De beregnede driftsmæssige konsekvenser beregnes som forskellen mellem de sparede ejendomsudgifter i bygning A og de forhøjede ejendomsudgifter i bygning B.

Det ovenfor skitserede eksempel er i analysen beregnet for alle typer bygninger. Det er vigtigt at fremhæve, at de driftsøkonomiske konsekvenser opnås i de tilfælde, hvor bygninger er afhændede og flytningerne eksekveret fuldt ud. I den mellemliggende periode vil der være tomgangsudgifter i de bygninger, der i rokadesporene er blevet lukket.

10.4 Reduktion i vedligeholdelse (udgifter til genopretning)

Ved at reducere antallet af kvadratmeter falder vedligeholdelseefterslæbet, hvilket skaber bedre muligheder for at prioritere de tilbagevendende kvadratmeter. Herudover medfører en reduktion i antallet af kvadratmeter en reduktion i Dragør Kommunes planlagte udgifter til energioptimering.

Såfremt en rokade resulterer i lukning af en SFO-enhed eller dagtilbud medfører det en besparelse i såvel det samlede vedligehold samt i eventuelt planlagte besparelser af de planlagte udgifter til energirenovering/-optimering for skoleafdelingen.

Denne analyses reducerede behov for genopretning, grundet det foreslåede salg af bygningerne på i alt 5-6 mio. kroner for perioden 2018-2025 vil ikke løse alle udfordringer med genopretningsefterslæbet. Der vil fortsat optræde et efterslæb på budgettet, som vil betyde, at budgettet også fremover primært vil gå til akutte opgaver, servicearbejder, ny lovgivning, indeklimasager og opgaver i forbindelse med løbende brandsyn.

Dragør Kommunes gennemgang af alle kommunale bygninger viser, at der bør afsættes 2,25 mio. kroner årligt til skolerne, 1 mio. kroner årligt til daginstitutionerne og 400.000 kroner årligt til Hollænderhallen til genopretningsopgaver. Dette giver i alt 3,65 mio. kroner, svarende til en stigning i budgettet til genopretning på 1,15 mio. kr. årligt.

Tilmed viser nøgletal, baseret på V&S prisberegninger, at udgiften til en middelstandard for vedligeholdelse vil ligge på 140 kroner pr. m² i gennemsnit. Bevillingen til årlig drift vil således hæves med ca. 85 % til 7 mio. kroner for at ligge på et gennemsnitligt niveau set i forhold til dette nøgletal.

Reduktionen i antal matrikler, som foreslås i denne rapport, løser således ikke alle udfordringer med et utilstrækkeligt budget til genopretningen, men er et vigtigt et skridt på vejen.

10.5 Salgsprovenu

De forventede indtægter ved salg af ejendomme er fremkommet ved at Dragør Kommune har anmodet et ejendomsmæglerfirma om at foretage en overordnet vurdering af udvalgte ejendomme. Vurderingen er foretaget som en såkaldt "kantstenvurdering", hvor de pågældende ejendomme ikke er grundigt besigtiget, men vurderet ud fra "det der kan ses fra vejen" samt en vurdering ud fra foreliggende materiale.

Salgsprovenuet beregnes med udgangspunkt i de matrikler, som bliver ledige gennem en samling af aktiviteterne. Vurderingerne er baseret på et skøn over ejendommens anvendelsesmuligheder, hvem en potentiel køber kan være og hvilken pris en køber skønnes at ville give for den pågældende ejendom. En køber kan enten være en privatperson, en investor eller en organisation. I vurderingen er der i første omgang ikke taget hensyn til de lokalplanmæssige begrænsninger, der måtte være.

10.6 Ny organisering på rådhuset

I forhold til vurdering og bestemmelse af pladsbehov opereres der med følgende antagelser:

- En medarbejder, som i mindre grad har udgående funktioner, har ikke en fast plads, men udgør en faktor 0,8 i forhold til en kontorplads
- En medarbejder, som i højere grad har udgående funktioner, har ikke en fast plads, men udgør en faktor 0,2, 0,4 eller 0,7 i forhold til en kontorplads
- En medarbejder tildeles 15 m² bruttoplads (inkl. kontorplads, mødelokaler, gangareal, toiletter mv.)

Etablering af nye kontorarbejdspladser **koster 63.025 pr. kontorarbejdsplads til støj-dæmpning, nye borde og øvrige faciliteter.**

Den efterfølgende tabel viser antal kontorarbejdspladser i dag samt i fremtiden under en optimeringsforudsætning:

Tabel 13 Kontorarbejdspladser p.t. og fremadrettet

	Kontorarbejdspladser i dag	Optimering	Kontorarbejdspladser i fremtiden
Dagtilbud og skole	14	0,7	10
Plan og teknik	24	0,7	17
IT, sundhed og Borgerservice	45	0,7	32
Direktion, borgmester og økonomi	32	0,8	26
Rådhuservice og kantine	5	0,2	1
Sum	120		85

Såfremt der fremadrettet opereres med gennemsnitligt 0,7 kontorplads pr. medarbejder falder behovet for kontorarbejdspladser fra 120 i dag til 85 fremadrettet.

10.7 Anlæg og implementering

Anlægs- og implementeringsudgifter, eksempelvis ved sammenlægning af skoleafdelinger, sammenlægning af dagtilbud mv. er endvidere beregnet i analysen.

Anlægsøkonomiske omkostninger forbundet med **klasselokaleetableringer** gennemføres ud fra følgende antagelser om prisen på og omfanget for etableringen:

- Pris pr. m²: 20.000 kroner
- Lokalemæssigt udbygges der med et klasselokale på ca. 85 m²
- Hertil kommer gang- og udeareal på ca. 15 m²
- I alt: 100 m² pr. klasselokale (brutto)

Dette svarer til en anlægsomkostning på 2.000.000 kroner pr. lokale.

Anlægsomkostninger forbundet med **etablering af nye faglokaler** gennemføres ud fra følgende forudsætninger:

• Lokale til håndværk og design (sløjd)	4.000.000 kroner
• Lokale til håndværk og design (håndarbejde):	3.200.000 kroner
• Lokale til billedkunst:	3.200.000 kroner
• Lokale til madkundskab:	4.600.000 kroner
• Lokale til musik:	3.200.000 kroner
• Lokale til fysik/kemi:	4.200.000 kroner
• Lokale til natur/teknik:	3.200.000 kroner
• Lokale til biologi:	3.500.000 kroner

Etablering af faglokaler rummer følgende:

- Kloak-, murer-, tømrer- og malerarbejde
- VVS, ventilation og el-arbejde
- Inventararbejde
- Projektering og tilsyn
- Øvrige omkostninger

Omkostninger forbundet med anlægs- og implementeringsudgifter for **flytning af et dagtilbud** gennemføres ud fra en forudsætning om en anlægs- og implementeringsudgift på 23.000 kroner pr. m².

Denne kvadratmeterafhængige udgift omfatter følgende:

- Sanitære forhold (toiletter, håndvask etc.)
- Ventilation
- Indretning af grupperum og fællesarealer
- Etablering af liggeplads til vuggestuebørn
- Køkkenfaciliteter
- Etablering af depot/opbevaring
- Flytteomkostninger
- VVS, maler- og tømrerarbejde i forbindelse med indretning
- Øvrige udgifter - fx hegn om legeplads, supplerende legeredskaber mv.

Hertil kan der – alt efter rokadesporets indhold – komme evt. nedrivning, miljøsanering, ekstrafundering, ekstraordinære vinterforanstaltninger, legeplads mv.

For så vidt angår beregning af kapacitet (kvadratmeter) for dagtilbud anvendes det såkaldte kvalitetsniveau B i bygningsreglementet. Dette niveau kræver 3,5 m² børneareal pr. børnehavebarn og 4,5 m² børneareal pr. vuggestuebarn.

Omkostninger forbundet med anlægs- og implementeringsudgifter for **flytning af et bibliotek** gennemføres ud fra en forudsætning om en anlægs- og implementeringsudgift på 9.000 kroner pr. m².

Denne kvadratmeterafhængige udgift omfatter følgende:

- Sanitære forhold (toiletter, håndvask etc.)
- Ventilation
- Indretning
- Etablering af depot/opbevaring
- Flytteomkostninger
- VVS, maler- og tømrerarbejde i forbindelse med indretning
- Etablering af adgangsforhold
- Øvrige udgifter

Hertil kan der – alt efter rokaesporets indhold – komme evt. nedrivning, miljøsanering, ekstrafundering, ekstraordinære vinterforanstaltninger mv.

Omkostninger forbundet med anlægs- og implementeringsudgifter for **flytning af en SFO** gennemføres ud fra en forudsætning om en anlægs- og implementeringsudgift på 10.000 kroner pr. barn.

Denne kvadratmeterafhængige udgift omfatter følgende:

- Indretning af lokaler, fællesarealer mv.
- Køkkenfaciliteter
- Etablering af depot/opbevaring
- Flytteomkostninger
- VVS, maler- og tømrerarbejde i forbindelse med indretning
- Øvrige udgifter

Hertil kan der – alt efter rokaesporets indhold – komme evt. nedrivning, miljøsanering, ekstrafundering, ekstraordinære vinterforanstaltninger mv.

Etablering af **tilbygninger til nyt rådhus** er beregnet med udgangspunkt i en kvadratmeterpris på 21.500 kroner.

Det skal understreges, at de anlægsøkonomiske konsekvensberegninger beror på et omkostningsmæssigt skøn. I en eventuel efterfølgende fase skal de anlægsøkonomiske omkostninger beregnes på et mere detaljeret grundlag.

10.8 Interview

Supplerende de kvantitative data er der i analyseprocessen gennemført en række kvalitative interview. Interview omfatter følgende informanter:

- Sten Jørgensen, halinspektør
- Henriette Ritz Kellmann, biblioteksleder
- Janne Gundersen, dagtilbudschef
- Karina Møller, skole- og kulturchef
- Lars Olsen, havnefoged